

Kiwiini'o Paul Kaaritan Corinth Sannao Ati'o

Di'oraz kaarita daua'o

Di'oraz kaarita apostle Paul wuru'u saada'oraz. Usaadan di'ora'a kiwiitapa'o pakaaritan Corinth sannao ati, una'ian dono'o dono'i Ephesus ii.

Di'oraz kaarita saada-ka'o mishidainao ati'o, mashaapainaoz Corinth ii. Wuru'u Corinth kii-kizaiz, udaru'o dono'i. Na'ii kaina'a pabi'inaaka pidannao mashaapan, na'iki pabi'inaaka'o ikaduz kida kapam. Pidannao mashaapainao na'ii pabi'inaaka isha'apatan aimaakan pamashaapakinaa nii na'iki ikoda-kinnaa nii papuraatan.

Wuru'u pidannao, mashaapainaoz dono'i Corinth ii iriba'o itominkarunnao. Na'iki pabi'inaaka oii kida'o aimaakan sha'apaapa-ka'o na'ii kapam. Aonaa imashaapan Tominkaru aipan kawana'ati.

Aizii Paul saadanuz pakaaritan mishidainao ati, mashaapainaoz na'ii, uabatan idi na'apam mishidainao aonaa imashaapan kaiman. Uabata na'apam ibuutaakapan, na'apam ikaakapaakan na'iki ina'akan pamin-mishidannao kootoopauzonao di'iti. Kaina'a mishidainao taapan pidan kaminshu'uinpa'o pabi'i, aonaa ikakinaotan wuru'u pidanuz. Uruu idi Paul kakinaotan na'iki utominapa-kidan idyaun na'apam mishidainao aiapa-ka'o imashaapan. Na'iki ukian i'ati marii kizi ikonaukii-kidan Tominkaru ipai aimaakan isha'apatanii ida'an. Na'iki

ĩsha'apata kizi ipai aimaakan kamarainpan-karu ida'an, ĩma'ozakada-kinaa nii pamin-mishidannao. Utukapa-kidan kapam ĩ'ati aimaakan umanawunu'o. Ukian, "Aizii di'i kaina'a idikinauda'u aimaakan karikaonanu'o nii una'an: uruu wuru'u mishida-karu, na'iki wataapanuz wanyukunuu ma'ozaka Tominkaru sha'apatan ni'o dau'an wa'ati, na'iki kamarainpan-karu. Mazan wuru'u aimaakan umanawunu'oraz wunao idikinauda'uinao bii iki'oraz, uruu wuru'u kamarainpan-karuz pa'an." (1 Corinthians 13:13)

Paul kakinaotan ĩdyaun kapam na'apam kizi ĩna'akinan ĩbaokopatinan dono choochi ii. ĩsha'apata kizi ipai aimaakan kaiman na'iki sakitapa. Marii kizi mishidainao taapan umanawunu'o nii wuru'u panikanuz bread na'iki ĩtuzanuz wine panyukunuitapa-kinaaz Naobanai Jesus mawakan. Na'iki powa'a zii Paul kowaadan ĩ'ati Kaimana'o Doronaa taanii kida dau'u, pidan ka'iita-kinaa pasha'apatan kaudin-kizai Tominkaru ati. Na'iki ukakuwaapan kadishita-karu dau'u diina'iti'i. Ukowaadan ĩ'ati Christ mishi'o ukadishita-kida-kao mawaka-karu di'iki, ukau'an mishidainao mawakainauz naa kadishita-kida-kao nii kapam diina'iti'i. Na'iki ukowaadan na'apam nii wananaa wakadishitan dono diina'iti'i.

Paul kowaada-kidan kapam mishidainao ati, Corinth sannaouz, pamorowauta'azon dau'an ĩ'idi'iti.

Paul wuru'u kiwiitapa'oraz ukakuwaapan Kaimana'o Kuwai dau'u na'ii sannaou ati. ĩabatan

ida'ana'o ukuwaa Christ Jesus daua'o, wuru'u
ĩmishidanuz.

Kaarita buutinpan kida

Kaarita Daua'o *1:1-9*

Mishidainao buutaakapan daua'o *1:10–4:21*

Kaminshu'uinapa-karu na'iki mazida-karu
daua'o *5:1–7:40*

Toma-kariwai tominkarunao *8:1–11:1*

Mishidainao baokopatinan dono *11:2–11:34*

Tominkaru taan mishidainao kaudin-kinaa nii
12:1–14:40

Mishidainao kadishita-kida-kao daua'o *15:1-58*

Puraata zaamata-kao daua'o pataka'utinainao
ati *16:1-4*

Paul katokontan pakaaritan *16:5-24*

¹ Di'oraz kaarita õgaru Paul di'iki'o, zaamata-kariwaiz Tominkaru aipan kawana'ati apostle nii Christ Jesus ati, na'iki wa'inawuzu Sosthenes di'iki'o kapam.

² Mishidainao Tominkaru ati'o Corinth iainaouz, Tominkaru buutaniinaouz papidanannao nii, na'iki usaabaaniinaouz kaiman pa'ati, papidanannao nii Christ Jesus ida'an. Na'apa uzaamatan kawan ipai pidannao ipai amazada kawana'ati, dopia'oraz waNaobanaa Jesus Christ ati, uruu ĩnao Naobanaa kapam.

³ Õtoriinpan Tominkaru waDaru na'iki Naobanai Jesus Christ ati, marii kizi ukamunanun unao ati na'iki utaan unyukunuu kaiman-kinaa nii.

Paul konaukii-kidan Tominkaru

⁴ Karikaonan õkowaadauzon õTominkarun ati na'apam õkonaukian unao dau'an, usha'apanum

kau'an usha'apatan idi kaiman kida'o aimaakan unao ati Christ Jesus ida'an.

⁵ Ubauda'apatinpan ida'an Christ tuma, Tominkaru taa unao ati uka'iita-kinaa nii kida usha'apatan iriba aimaakan pa'ati: unao aitapakinaa nii kaimanaiman wuru'u kuwaiz udaua'o na'iki ukowaada kiziz baokoinao ati.

⁶ Uruu ida'ana'o wuru'u Tominkaru aida-kidan unao ati mishi'o wuru'u kuwaiz Christ daua'oraz, wakowaadaniaz unao ati.

⁷ Una'apan kau'an, Tominkaru Doronaa taa unao ka'iita-kinaa nii usha'apatan ipai kaudinkizai, uzaudapan pu'u kapam waNaobanaa Jesus Christ aidinan, uwa'atin dono powa'a ati imi'i baara ati.

⁸ Tominkaru taapan nii kapam unao mishidanuzu ma'ozaka atii utokon iti, uruu idi unao, aona'o nii oia'o ikoda-kao u'ida'a wuru kamoo dono'o, waNaobanaa Jesus Christ kaawanuz powa'a ati.

⁹ Tominkaru, mishi'o nii usha'apatan aimaakan na'apa pakian kawana'ati, uruu wuru'u zaamata'oraz unao ubaokopatinapa-kizi uDani Jesus Christ tuma, waNaobanaaz.

Mishidainao Corinth ia'oraz buutaakapan daua'o

¹⁰ Ōiribannao, waNaobanaa Jesus Christ dyuudan ōparadan u'ati, na'iki tuukii ōaipan uabatan ōparadan. Patumaaka utaapa unyukunuu uminmishidannao tuma, uruu aonaa kizi buutaakakaru unao bii an. Kaimanaiman ubauda'apatin, na'apa kida udi'itinapa aimaakan dau'u, na'iki usha'apata'azonii aimaakan kida dau'an.

¹¹ Õiribannao, pabi'i pidannao Chloe dapu ikiinaouz kowaadan ò'ati kaina'a pidannao kashadaakapan unao bii an.

¹² Kaikapa'o ati'o kaiwuru'u òkianuz: pabi'i kida unao, pana'a kida udi'itinpan umin-mishidannao ai. Bauda'apa'o kian, “Õgaru Paul pidanan,” ba'oran kian, “Õgaru Apollos pidanan;” ba'oran kian, “Õgaru Peter pidanan;” na'iki ba'oran kian, “Õgaru Christ pidanan.”

¹³ Ubuutaakapan ida'an kaikapa'a, ubuutan kawanu'o Christ wuru'u. Paul mooko mawaka'oraz cross ida'a unao ati? Paul uu ida'ana'o mooko wuru'u unao chikaawunuukaoaz?

¹⁴ Kaiman manawun ò'ati, aonaan idi òchikaawunuuan pidannao unao bii iki, soo Crispus na'iki Gaius òchikaawunuunii.

¹⁵ Ukau'an aonaa turuu na'ia'oram pidan kian õgaru uu ida'ana'o uchikaawunuuinan.

¹⁶ (Oo õaitapa, òchikaawunuunii mishi kapam Stephanas na'iki uiribannao, mashaapainaoz udapu'u; mazan aonaa ò'itiiman òchikaawunuuan kaina'a ba'oran pidan.)

¹⁷ Christ aonaa udyuudan õgaru chikaawunuupa'o nii, mazan kowaadapa'o nii pa'an Kaimana'oraz Kuwai, Christ mawakan daua'oraz. Na'iki òkowaada kiziz masha'apanna'o parada-karu ida'an. Òkaiwaan an mani parada-karu kida pidan aitapaaban kawana'ati'o, konaunam mani òkuwaa ï'ati, mazan aona'a naa mani kuwai Christ mawakan daua'oraz cross ida'a kaiwainan ma'ozaka'o ida'an.

Tominkaru aitapaaban na'iki pidan aitapaaban

daua'o

¹⁸ Kuwai Christ mawakan daua'oraz Cross paawa'a, madiwautapa-ka'o wunao pidannao tukapanuz, waziwadinpainaouz Tominkaru ai. Mazan waunao ati kazannaatapa-kariwainaouz, uruu pa'an waaitapa-kinaa Tominkaru ma'ozakan.

¹⁹ Kotua'oraz Tominkaru Paradan Saada-kariwaiz kian,

“Ōtukapa-kidan nii na'apam aitapaaba'o pidannao kakinaori kida madiwautapa-ka'o.

Na'iki ōtukapa-kidan nii aonaa mishi'o manawun mani ĩaitapan

na'apam padi'itinpan aimaakan kida dau'an.”*

²⁰ Ukau'an, na'apam wakian pidannao aitapaabainao dau'an? Na'apam wakian kaaritapauzonao dau'an Jewnao kakinaori dau'u? Na'iki na'apam wakian wuru'u imi'i baara ainao pidannao dau'an, aitapainaouz pana'apatan pidannao nyukunuu paparadan ida'an? Tominkaru aida-kida na'apam pidannao aitapaabanuz, madiwautapa-ka'o karikaonan.

²¹ Tominkaru aitapaaba'o manawun, uruu idi aonaa utaapadan pidannao aitapan paugaru, wuru ida'ana'a ĩaitapaabanuz. Mazan kii'an, paaipan ati pa'an ukazannaatan pidannao mishida'oraz Christ, wakowaadaniaz kuwai ida'an. Uruu kuwai pidannao aitapaabainao dakotaniaz madiwautapa-ka'o nii.

²² Jewnao, ĩaiapa Tominkaru sha'apatan na'iki uaida-kidan aimaakan umanawunu'o

* **1:19** Isaiah 29:4

pa'ati, pamishida-kinaa nii wuru'u kuwaiz; na'iki Greeknao, ĩabata'azon kakuwaapa-karu aitapaaba-karu ida'an.

²³ Aizii waunao, wakowaada Christ mawakanuz Cross ida'a; uruu kuwai aona'o manawun Jewnao naudapan paabatan, na'iki Gentilenao[†] abatan uruu kuwai madiwautapa-ka'o karikaonan.

²⁴ Mazan pa'an wunao ati'i pidannao, Tominkaru zaamataninaouz papidanannao nii, Jewnao na'iki Gentilenao, ipai ĩnao ati di'oraz kuwai Christ daua'oraz, aida-kida'o pa'an na'apam Tominkaru ma'ozakan manawun, na'iki uaitapaaban manawun.

²⁵ Pidannao kian wuru'u kuwai Tominkaru di'iki'oraz madiwautapa-ka'o, mazan uruu kuwai aida-kida Tominkaru powa'a'o zii uaitapaaban ĩnao aitapaaban ai. Na'iki ĩkian pu'u wuru'u Tominkaru sha'apataniaz kapati'o, mazan kii'an wuru'u Tominkaru sha'apatanii kidaz, powa'a'o zii uma'ozakan ĩnao ma'ozakan ai.

²⁶ Aizii unyukunuitapa kanom da'i unao, õmin-mishidannao, Tominkaru zaamatan dono'oraz unao: aonaa iriba mani unao aitapaaba'o, pidan aitapaaban kaduz kawana'ati; aonaa iriba mani unao umanawunu'o; aonaa iriba mani unao dokozunnao umanawunu'o naobanainao.

²⁷ Mazan Tominkaru zaamata pa'an “maaitapin-kainao” pidannao kii-kiziz. ĩnao ida'an uaida-kidan aonaa pidan zaamata-kao paaitapaaban dikin ii mani. Na'iki Tominkaru

[†] **1:23** *Gentilenao*: pidannao pana'a'o Jewnao ai. Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

zaamatan pidannao aona'oraz ĩmanawunun, aida-kida'o nii aonaa pidan zaamata-kaomanawunun dikiin ii mani.

²⁸ Tominkaru zaamatan kashada-kariwai na'iki dakota-kariwainao aona'o ĩmanawunun, soo aida-kida'o nii pa'an wunaou'u dakota-kariwainao umanawuniinao nii, aonaa mishi'o manawun mani ĩnao umanawunun.

²⁹ Uruu idi aonaa turuu pidan atadinpan Tominkaru awun za'a.

³⁰ Mazan Tominkaru ida'ana'o karikaonan unao bauta'apatinapanuz Christ Jesus tuma; na'iki Tominkaru aitapaaban ida'an Christ kazannaatan waunao. Uruu Christ ida'ana'o Tominkaru dakotan waunao kaimana'o nii, usaabaan waunao kaiman Tominkaru pidanannao nii, na'iki ukazannaatan waunao wa'oiian ai.

³¹ Ukau'an marii washa'apatinan Tominkaru Paradan Saadinpa'oraz kian kawana'ati, "Kanom atadinpa'azon an, marii u'atadinpan Naobanai sha'apaapanii dau'an."

2

Paul aonaa ukaiwaan parada-karu umanawun kida'o

¹ Ōiribannao, uru'oraz zii da'i ōkaawan unao di'iti, ōkowaada'ananuz Tominkaru paradan unao ati, aonaa ōkaiwaan dadara kida'o parada-karu na'iki umanawunu'o aitapa-karu.

² Ōna'iankan dono'oraz unao di'ii, ōtoman ōnyukunuu aonaa kizi ōnyukunupan aimaakan, soo Jesus Christ na'iki wuru'u umawakanuz cross ida'a.

3 Ukau'an òmakonkan dono'oraz unao di'ii, òkapatin bii a'o, na'iki òtarian bii a'o, na'iki tuukii ònaka-nakaan.

4 Na'iki òkuwaa, aonaa òkowaadanuzu parada-karu kida ida'an pidan aitapaaban kaduz di'iki'oraz, sariaapa'oraz una'apatan pidan nyukunuu. Mazan Tominkaru Doronaa, pama'ozakan ida'an aida-kida mishi'o wuru'u òkuwaa.

5 Ukau'an unao mishidapanuz aonaa pidan aita-paaban kaduz ida'ana'o mani, mazan umishidanuzu Tominkaru ma'ozakan ida'ana'o pa'an.

Kaimana'o Doronaa aitapaaban dau'o

6 Ògaru, òkowaada aitapaaba-karu dau'u, wunao ati'i ma'ozaka'oraz naa ìtaapan panyukunuu pamishidapan ida'a. Mazan wuru'u aitapaaba-karuz òkowaadaniaz, aonaa pidannao oo ìnaobanaanao di'iki'o kaduz mani, katokon-tina'o ni'oraz ìnaobanai-tinpan.

7 Wurulu'u aitapaaba-karu òkowaadaniaz, uruu wurulu'u Tominkaru di'itapanuz pasha'apatan umanawunu'o aimaakan aona'oraz pidannao aitapan. Amazada toma-kao ua'ii, Tominkaru di'itapani'i naa na'apam kizi ukazannaatan waunao, turuu kizi utaan wa'ati umanawunu'o aimaakan.

8 Aonaa na'ia'oram naobanainao kazowau-tapa'oraz da'a'a imi'i baara'a aitapan di'oraz aitapaaba-karu dau'an. Ìaitapan an maniz, aonaa mani ìtaukan Jesus cross di'iti, waNaobanaa umanawunu'oraz.

9 Mazan Tominkaru Paradan Saadinpa'oraz kian,

“Wuru'u umanawunu'o aimaakan Tominkaru sha'apata'azoniaz pidannao ati, marainpainaouz uruu;

aimaakan aona'o pidan tukapauzon oo abatauzon,

aimaakan aona'o pidan zauda-kidan sha'apauzon nii.”*

10 Mazan waunao ati'o wuru'u Tominkaru aitapakidanuz aimaakan kida paDoronaa ida'an.

Kaimana'o Doronaa aitapa ipai aimaakan, uaitapa dadara kida'o aimaakan aona'oraz na'apainim Tominkaru aitapa-kidauzon pidan ati.

11 Pidan doronaa, uruu karikaonan aitapa'o ipai aimaakan pidan nyukunuu ii. Na'apa ukau'an, Tominkaru Doronaa karikaonan aitapa'o ipai na'apam Tominkaru di'itinpan.

12 Waunao, aonaa wadi'itinpan na'apa pidannao di'itinpan kawan, mazan taa-kao wa'ati Doronai Tominkaru di'iki'oraz pa'an, tominapa-kida'o nii waunao waaitapa-kinaa nii kaiman kida'o aimaakan Tominkaru taanii wa'ati.

13 Ukau'an, aonaa wakakuwaapan paradakaru kida ida'an tominapa-kida-kariwai pidan aitapaaban kawana'ati'oraz. Mazan wakakuwaapan Kaimana'o Doronaa tominapakidan kawana'ati'o waunao, watominapakidan pidannao Kaimana'o Doronaa kuwaa dau'u na'apa uaipan kawana'ati.

* 2:9 Isaiah 64:4

14 Pidan aona'oraz Kaimana'o Doronaa nii u'ida'a, aonaa umishidan kuwai Tominkaru Doronaa di'iki'o, utaapanuzu madiwautapaka'o nii. Na'iki aonaa na'itim uaitapanuzu, usha'apanum kau'an Tominkaru Doronaa ida'ana'o pa'an wuru'u pidan aitapanuz Tominkaru dau'u kida'o aimaakan.

15 Mazan pidan, kaina'a'oraz Kaimana'o Doronaa u'ida'a, turuu uaitapan ipai aimaakan Kaimana'o Doronaa tominapa-kidanii. Mazan pidan, aona'oraz Kaimana'o Doronaa nii u'ida'a, aonaa na'itim uaitapan pidan dau'u kaina'a'oraz Kaimana'o Doronaa u'ida'a.

16 Tominkaru Paradan saada-kariwai kian kawan,
 “Aonaa kanom aitapan na'apam Tominkaru di'itinpan,

Aonaa kanom turuu kakinaopan uruu.”†

Mazan waunao kaina'a'oraz Kaimana'o Doronaa wa'ida'a, na'apa wadi'itinpan Christ di'itinpan kawan.

3

Waunao apostlenao Tominkaru poitorunao

1 Õmin-mishidannao, õmorowautapankauzon dono'oraz unao di'ii, aonaa turuu õparadan u'ati, õparadauzon kawan pidannao ati, mashaapa'oraz Kaimana'o Doronaa aipan kawana'ati. Mazan õparadan u'ati, õparadauzon kawan mamishidakainao pidannao ati, mashaapa'oraz paaipan kawana'ati. Usha'apanum kau'an uruu dono,

† 2:16 Isaiah 40:13

unao koraidaonaa kawanu'o zii, wuru ida'a'a umishidapanuz Christ.

² Ōtaanii dunui u'ati, aonaa ōtaan dunai u'ati, usha'apanum kau'an aona'o zii uka'iitan unikan dunai. Na'iki upu'u zii kai, aonaa uka'iitan unikanuzu.

³ Pakawan zii umashaapan pidannao kawan mashaapa'oraz paaipan kawana'ati. Usha'apanum kau'an kaina'a kishauziaakakaru ubii an na'iki ukashadaakapan. Na'apa'o aida-kida umashaapan pidannao kawan mashaapainauz paaipan kawana'ati, na'iki aona'oraz ĩaitapan Tominkaru.

⁴ Aizii bauda'apa'o unao kian, “Ōgaru Paul pidanan,” ba'oran kian, “Ōgaru Apollos pidanan.”* Ukian idi na'apa, uaida-kidan umashaapan pidannao kawan aona'oraz ĩaitapan Tominkaru.

⁵ Kanom mooko ōgaru, na'iki kanom mooko Apollos? Waunao Tominkaru poitorunao karikaonan, wakaminka'utan ida'ana'o unao umishidanuz Jesus Christ. Ipai waunao, washa'apata wuru'u kaudin-kizai Naobanai taanjaz wa'ati.

⁶ Ōgaru wuru'u paowa'oraz uudai, na'iki Apollos wuru'u zabia'oraz uudai, mazan Tominkaru pa'an wuru'u taa'oraz usoda-kinaa nii.

⁷ Ukau'an pidan paowa'oraz uudai na'iki pidan zabia'oraz, aonaa ĩmanawunun. Soo Tominkaru pa'an wuru'u umanawunu'oraz, uruu taa'oraz usoda-kinaa nii.

⁸ Pidan paowa'oraz, na'iki ba'oran pidan zabia'oraz, aonaa na'ia'oram ĩnao awutapan

* **3:4** Putukapa Acts 18:17–19:1 ida'a, Apollos daua'o kapam.

ba'oran ai, na'iki ipai ĩdyaun Tominkaru kawinipinaanii, wuru kawana'ati'i kaudin-kizai ĩsha'apataniaz kida.

⁹ Waunao kaudinainao Tominkaru ati, wakaudinan baokopa; na'iki unao Tominkaru zakapun kawanu'o, na'iki unao Tominkaru Dapu kapam.

¹⁰ Tominkaru taan ida'an ōka'iita-kinaa nii ōsha'apatan ukaudin-kizi, ōgaru wuru'u kiwiini'oraz ōsakadan ōkakuwaapan unao ati Jesus Christ dau'u, na'apa pidan kawan sakada'oraz patoman kabaun pasakitan ida'an utoronaa kida kiwiin, na'iki'i naa ba'orainao kaudinan naa wuru'u kabaun dau'u. Aizii ipai pidan kaudina'oraz na'a marii utoman kaimanaiman wuru'u kabaunuz.

¹¹ Usha'apanum kau'an, aonaa turuu pidan saktan ba'oran tooro, pana'a'o wuru aia'a sakita-kariwaiz naa kiwiin. Wuru'u kabaun toronaa sakita-kariwaiz, uruu Jesus Christ.

¹² Aizii pabi'i kida pidannao, ĩkaiwaan nii gold, silver, oo kawinipina'o kuba kida patoma-kinaa nii wuru'u kabaunuz; baokoinao, ĩkaiwaan nii atamun, pinidi, oo zi'inaba.

¹³ Na'iki kaudin-kizai, ipai pidan sha'apataniaz kaimanaimana'o nii utukapa-kaao Christ kootoapan kamon dono'o naa. Tikazi'o nii wuru'u aida-kida'o ni'oraz sha'apa'oram aimaakan wakaiwaanii wkaudin-kizi ida'a. Ukau'an tikazi kawaodan donoz, uru'o nii pa'an aida-kida na'apam uma'ozakan na'iki ukaimanan.

¹⁴ Aizii kaudin-kizai pidan sha'apataniaz tuudan an tikazi, ukawinipinaata-kaao nii wuru'u pidanz.

15 Mazan ukaudin-kizi ka'awan an kaimandaun, aona'o nii ukawinipinaata-kao wuru'u pidanaz; mazan upu'a'o nii ukazannaata-kao, na'apa pidan kawan kidoopa'oraz tikazi maodapa'o bii an.

16 Mishi unao, uaitapanii Tominkaru Dapu wuru'u unaouz, na'iki kaina'a Tominkaru Doronaa mashaapan u'ida'a.

17 Ukau'an na'ia'oram pidan pataka'utan an Tominkaru Dapu, Tominkaru pataka'utan nii uruu tuukia'o ida'an, usha'apanum kau'an Tominkaru Dapu kaimana'o, saabaa-kariwai Tominkaru ati, na'iki unao ukau'an wuru'u Tominkaru Dapuz.

18 Aonaa umariidautina'ana'a. Na'ia'oram pidan unao bii'i zauda-kidan an aitapaaba'o pidan wuru'u paugaruz, imi'i baara ana'o aitapaaba-karu kaduz kawana'ati, marii mishi'oraiman utaapinan maaitapin-ka'o nii, uruu mishi kizi pa'an uaitapaaban Tominkaru di'iki'oraz aitapaaba-karu kawana'ati.

19 Usha'apanum kau'an wuru'u aitapaaba-karu di'oraz amazada di'iki'oraz, madiwautapa-ka'o karikaonan Tominkaru awun za'a. Tominkaru paradan saadinpa'oraz kian kawan, "Pidannao taapinan aitapaaba'o nii manawun, mazan Tominkaru kaiwaan ãaitapaabanuz pakaakinapakida-kinaa nii ãdyaun."†

20 Na'iki kaina'a ba'oran Tominkaru paradan saadinpa'oraz kian, "Naobanai ati, pidan aitapaaba'oraz di'itinpan kida madiwautapa-ka'o karikaonan."‡

† 3:19 Job 5:13 ‡ 3:20 Psalm 94:11

21 Ukau'an aonaa kizi na'ia'oram pidan atadinpan pidan dau'an pada'anpaniaz. Ipai di'oraz aimaakan Tominkaru taanii unao ati kaminka'uta'o nii unao:

22 ōgaru, Apollos, na'iki Peter; di'oraz amazada; kakupa-karu na'iki mawaka-karu; kai na'iki di-ina'iti'o, ipai wuru kida'a unao idiwau pa'idiwau,

23 na'iki unao Christ idiwau, na'iki Christ Tominkaru idiwau.

4

Waunao apostlenao kaudina'o Christ ati

1 Udi'itapa Apollos na'iki ōgaru, waunao Christ poitorunao karikaonan. Tominkaru taanii wakaudin-kizi nii, wakowaada kizi pidannao ati na'apam Tominkaru di'itapanuz pasha'apatan aimaakan, wuru'u aona'oraz uaitapa-kidauzon pidannao ati kotua'a naa.

2 Aizii pidan taa-kariwaiz ukaudin-kizi nii, marii usha'apatanuzu mishiiman, panaobanaa aipan kawana'ati.

3 Aizii ōgaru ati, aonaa usha'apan pabi'i kida unao oo ba'orainao di'itapan an na'iki kadakotin-kidan wuru'u ōkaudinanz Tominkaru ati. Upu'u ōgaru, aonaa na'apam ōkian ōkaudin-kizi dau'an.

4 Ōgaru, ōaitapan kawana'ati, kaiman ōsha'apatan wuru'u taa-kariwaiz ōkaudin-kizi nii, mazan aonaa ōkian mani kaiwuru'u ōsha'apata wuru'u ōkaudin-kizi kaiman manawun. Mazan Naobanai'o nii pa'an wuru'u kowaada'oraz kaiman ōsha'apatan ōkaudin-kizi oo aonaa.

5 Ukau'an, mana'a udi'tapa'ana'a na'iki ukadakotin-kida'ana'a na'apam pidan sha'apatan pakaudin-kizi, wuru'u kamoo aita-kariwaiz kaawan ua'ii. Mishi'oraiman uzaudapa Naobanai Jesus kaawan. Aizii ukaawan dono'o naa, ukanadapan nii aimakaan kida dizinpa'oraz maruta'o-karu ii. Na'iki uaitapa-kidan nii kaimanaiman kandii ni'o pidannao sha'apatan aimakaan kida. Na'iki uruu dono Tominkaru naubaaan nii ipai pidan wuru kawana'ati'i ikaudinanz pa'ati.

6 Ōmin-mishidannao, ōkaiwaa Apollos na'iki ōgaru, ōtukapa-kida-kināa nii na'iki ōtominapa-kida-kināa nii unao, na'apa'oram ati'o manawun tawuru'u kii-karuz, “Usha'apata aimakaan soo kakinaorii kida kawana'ati.” Uruu aona'o nii uatadapan bauda'apa'o pidan na'iki ukashadan ba'oran.

7 Kanom tomanii pugaru umanawunu'o nii baokoinao ai? Kanom kaina'a pu'ida'a aona'o Tominkaru taanii mani pu'ati? Ipai aimakaan kida pu'ida'a'oraz Tominkaru di'ikin an, kandii nii pu'atadinpan, utaa-ka'o pu'u pu'ati mawinipinaa-daun?

8 Unao, kaina'a'a naa mooko uzauda-kidan u'ida'a ipai aimakaan uaiapanii? Unao, kaina'a'a naa mooko uzauda-kidan u'ida'a ipai aimakaan Kaimana'o Doronaa taaniaz uka'iita-kināa nii usha'apatan kaudin-kizai Tominkaru ati? Unao, naobanainau'u naa mooko uzauda-kidan aonaan pu'u zii waunao naobanai-tinan? Kaiman manawun mani ō'ati umishiin an unao naobanainau'u naa, uruu turuu kizi waunao kapam naobanai-tinpan baokopa unao tuma.

⁹ Mazan òtukapanuz, Tominkaru toman waunao apostlenao awutapa manawun ipai pidannao ai. Waunao na'apa'o pidannao kawan na'aka-kariwaiz zowii-karu nii iriba'o pidannao kanaapu'u, ipai pidannao na'iki angelnao awunuutapan pu'u.

¹⁰ Waunao, watukapa-kao maaitapin-kainao nii, usha'apanum kau'an waunao Christ poitorunao. Mazan unao, utaapinan aitapaaba'o nii pa'an, uzaamatinpan idi Christ ida'ati. Waunao, aonaa wataapa-kao umanawunnao nii, mazan unao, utaapinan umanawunnao nii pa'an. Unao naubaapa-kao, mazan waunao aonaa wanaubaapa-kao.

¹¹ Pakawan kai waunao wazamazi na'iki maradako; aonaa wakakamichanun; waunao, waba'izii-kao; aonaa wadapu nii wamashaapakizi nii.

¹² Waunao, dadara wakaudinanan wamashaapakinaa nii. Aizii pidannao paradan dono wa'ati kaziwa-kida'o parada-karu ida'an, watoriinpan nii, kaiman kizi pa'an aimaakan sha'apan i'ati. Pidannao pataka'utan dono waunao, wataapada i'sha'apatan waunao, aonaa watiwaan wakaunan.

¹³ Pidannao kadakotin-kidan dono waunao dikauda'o ida'an, waunao kaimana'o nii pa'an waparadan idau'an. Pakawan kai, pidannao taapan waunao na'apa aimaakan kawan aona'oraz naa uaipa-kao.

¹⁴ Òsaadan di'oraz unao ati, aonaa õba'azootin-kida'azon idi'o mani unao, mazan òtominapa-kidinaa ni'o na'iki õkakinaota-kinaa ni'o unao pa'an, usha'apanum kau'an unao, õdainao kawanu'o

Õmarainpan.

¹⁵ Utiichaannao kaina'an pu'u mani iriba padamata, tominapa-kida'o unao mashaapakarū dau'u Christ ati, mazan kaina'a bauda'apa pidan unao daru kawanu'o. Õgaru wuru'u unao daru, usha'apanum kau'an õgaru kiwiitapa'oraz õkowaadan u'ati Kaimana'o Kuwai, na'iki uruu idi'o umishidanuz Christ Jesus.

¹⁶ Ukau'an õpishaan unao umashaapa kizi pa'i na'iki udi'itinapa kizi na'apa õgaru kawan.

¹⁷ Uruu idi'o õdyuudan Timothy unao di'iti, uruu õdani kawanu'o õtaapan na'iki õmarainapanii. Uruu mishi'o usha'apatan kaudin-kizai Naobanai ati'o. Uru'o nii nyukunuu-kida unao ati na'apam õda'anan Christ Jesus, na'apa õtominapa-kidan na'iki õkakinaopan kawan mishidainao ipai choochi õmorowauta-kizi kawana'ati.

¹⁸ Pabi'i kida unao umanawun nii uabatinpan, uzauda-kidan aona'o nii õwa'atin õmorowauta'anan u'ida'ati koshan.

¹⁹ Mazan Naobanai aipan an una'apan, õwa'atin nii u'ida'ati kadiman. Uruu dono'o nii õaitapan wuru'u atadinpainao pidannao umanawun-tinpan pakadakotinan ida'ana'o karikaonan, oo mishi'o wuru'u kaina'a ma'ozaka-karu ï'ida'a, Tominkaru di'iki'oraz.

²⁰ Usha'apanum kau'an Tominkaru kazowautapan dono pidannao, upana'ada ïkaduz pama'ozakan ida'an. Pidannao kian an kaina'a ï'ida'a Tominkaru ma'ozakan mazan ïkaduz aonaa ukaimanan, aonaa Tominkaru kazowautapanii mani wuru'u ïnaouz.

²¹ Aizii õwa'atin dono, sha'apa'oram kaduz ida'an uaipan õwa'atin u'ida'ati? Uaiapa õwa'atin

ba'izi tuma, oo uaiapa sha'a òwa'atin kamarainpanu'o na'iki kaimana'o nyukunui ida'an?

5

Pidan kaminshu'uinpa'o daua'o

¹ Ukowaada-kao ò'ati kaina'a kaminshu'uinapa-karu unao bii'i, wuru'u na'apa'oraz aimaakan sha'apaapa-kao oia'o manawun wuru'u. Upu'u zii pidannao aona'oraz ïaitapan Tominkaru, aonaa ïkashaapan uruu kaduz aimaakan sha'apaapa-kao pabii an. Ukowaada-kao ò'ati kaina'a daonaiora unao bii a'o, udaiaroitapan padaroaba.

² Mazan upu'u unao, utaapinan umanawunu'o nii! Ukasha'ora'oraz mani mishi'oraiman, na'iki wuru'u daonaiora sha'apata'oraz aimaakan na'apa'o, aona'ora'a naa turuu unao taapadan ubaokopatinan unao tuma uchoochiipan dono.

³ Ògaru, ò'aonaan pu'u padamata unao ai, mazan kaina'a ògaru unao tuma òdi'itinpan ii. Na'iki òaitapa'aka'a naa na'apam nii òpataka'utan wuru'u pidanaz sha'apata'oraz oia'o manawun, na'ia'o kawanu'o manawun ògaru unao tuma.

⁴ Aizii ubaokopatinan dono'o naa wanaobanaa Jesus uu ida'an, na'iki ògaru, òbaokopatinan kapam unao tuma òdi'itinpan ii, waNaobanaa Jesus ma'ozakan ida'an,

⁵ marii pa'i utaan wuru'u pidanaz Satan ati, unanaa oia'oraz pataka'uta-kizinao kizi. Mazan udoronaa kazannaata-kao nii wuru dono'o Naobanaï Jesus kaawanuz powaa ati.

⁶ Ukau'an unao atadinapanuz, aonaa kaimana'o mani wuru'u. Uaitapanii tawuru'u

kii-karuz kaikapa'a: “Masakauda'u sodi'o yeast, upoodada ipai wuru'u poroom-bi'i.”*

⁷ Ukau'an marii uzikadan wuru'u kaminshu'uinpa'oraz pidan unao bii iki. Na'apa Israelitenao zikadauzon kawan ipai yeast padapu iki kida, ĩtaapan ua'ii Passover Kamoon. Uruu unao pa'ina'o poroom-bi'i ukawanu'o nii, aona'oraz ukawiki'ita-kaao yeast idi. Mishi'õaitapa unao, Tominkaru so'otani'i naa u'oian, na'iki utomanii unao kaiman. Christ zowii-kaao wa'ati wakazannaata-kinao ni'o wa'oian kida ai, na'apa kaznizo dani kawan Israelitenao zowiauzoniaz Passover Kamoon dono.

⁸ Una'apan kau'an, wamarina'ata'a naa kiwiitapa'o wamashaapauzon kaduz, wuru'u oia'oraz na'iki dikauda'oraz. Mishi'oraiman, waizo'ati'i naa Tominkaru wanyukunuu iki, aonaa wadakotinpan ida'an mani karikaonan, na'apa kizi'i naa pa'an waunao bread kawan, aona'oraz ukawiki'ita-kaao yeast idi, Israelitenao nikauzonii kawan Passover Kamoon dono.

⁹ Õsaadanii sha'atii kiwiitapa'oraz õkaaritan ida'a, õkiinii unao ati aonaa kizi ubaokopatinpan na'iki uminauda'uitapan pidannao kaminshu'u-shoronao tuma.

¹⁰ Aizii õsaadan dono'oraz na'apa, aonaa pidannao mamishida-kainao dau'ana'o mani tawuru'u õna'apanuz, na'iki pidannao oiainpainaouz pakaminshu'uinpan ida'an, oo na'azootinauzonaouz, oo koidimikinaouz, oo tominkarunitapainaouz toma-kariwai tominkarunao. Mazan aonaa na'itim

* 5:6 Galatians 5:9

umashaapan pana'itinapa ï'ai, umashaapan pu'u da'a'a imi'i baara'a.

¹¹ Mazan õsaadanii unao ati, aonaa kizi ubaokopatinpan na'iki uminauda'uitapan pidan dakotina'oraz pumin-mishidan nii, mazan upu'a'oraz zii ukaminshu'uinpan, oo na'azootinauzo, oo tominkaruniitapa'o toma-kariwai tominkarunao, oo parada'o dikauda kida'o aimaakan ba'orainao dau'an, oo po'idipauzo, oo koidimiki. Aonaa shaa pa'i uaroopana'ana'a na'apa'o pidan tuma.

¹²⁻¹³ Õgaru aonaa õkaudin-kizi mani wuru'u õdi'itapa kizi na'apam õsha'apatan na'iki õkakinaotan pidannao mamishida-kainao. Tominkaru'o nii pataka'uta ïnao ï'oian kida dikin ii. Mazan unao, ukauudin-kizi pa'an wuru'u ukakinaotanuz umin-mishidannao, sha'apaapainauz oia'o. Na'apa Tominkaru paradan saadauzo-kariwaiz kian kawan, "Aonaa utaapada'ana'a wuru'u pidan sha'apata'oraz oia'o na'an unao bii'i."†

6

Mishidainao sakitapadan pakasharutaakan

¹ Aizii na'ia'oram an unao kasharutaakan pumin-mishidan tuma, mana'a pumako'ona'a pukaakapa'anan pumin-mishidan kootoopauzonao ati, aona'oraz ïmishidan Tominkaru. Mishi'oraiman, pupishaa pa'an mishidainao puchoochin ainaouz sakitapadan wuru'u ukasharutaakanuz.

† 5:12-13 Deuteronomy 17:7

² Mishi, unao uaitapanii diina'iti'i Tominkaru pidanannaou'o nii wuru'u kootowa'o ni'oraz pidannao mashaapa'oraz ipai na'ia'akan. Ukau'an, unao turuu kapam usakitapadan masha'apannaa kida'oraz kasharutaaka-karu kida unao bii ana'oraz.

³ Mishi, uaitapanii waunaou'o nii wuru'u kootowa'o ni'oraz angelnao diina'iti'i. Ukau'an, unao turuu kapam udi'itapan na'iki usakitapadan wuru'u kasharutaaka-karu kida kai'oraz mashaapa-karu ida'a.

⁴ Una'apan kau'an, na'apainim an pukasharutaakan pumin-mishidan tuma, mana'a pumako'ona'a kootoopauzonao di'iti, aona'oraz ãmishidan Tominkaru. Ñnao aona'o turuu ãsakitapadan ukasharutaakanuz.

⁵ Õkian u'ati kaikapa'a õba'azoo-kida'azon unao. Aonaa mooko zoobaba bauda'apa pidan nii unao bii'i aitapaaba'o, ka'iita'o padi'itapan na'iki pasakitapadan mishidainao kasharutaakanuz? Mishi kaina'a'o wuru'u.

⁶ Mazan unao, umakon mamishida-kainao di'iti, na'iki ukaakapan umin-mishidan ã'ati, na'iki uaipan ãsakitapadan ukasharutaakanuz.

⁷ Aizii wuru'u ukaakapaakanuz, na'iki una'akanuzu umin-mishidannao kootowapa-kizai iti, na'apa'o aida-kida unao aonaa umashaapan mishidainao kawan. Pumin-mishidan sha'apatan an aimaakan dikauda'o pu'ati, oo uzaamatan an pusha'apauzi, kaimana'o nii zii putuudan an punyukunuu pukaakapaan ai pa'an uruu kootoopauzo ati.

⁸ Mazan unao, aonaa ukashaapan una'apata-

kao. Mishi'oraiman unaou'u naa sha'apata'oraz dikauda'o aimaakan, na'iki uzaamatan baokoinao sha'apauz ĩ'ai, na'iki usha'apatan di'oraz aimaakan umin-mishidannao ati'o.

⁹ Mishi, uaitapanii wuru'u pidannao sha'apatainaouz dikauda kida'o aimaakan, aona'o nii ĩwiizi nii Tominkaru naobanai-tinapa-kizi ii. Aonaa umariidautina'ana'a. Pidannao kaminshu'uinpainao, pidannao tominkaruniitapainao aimaakan karikaonan, pidannao kiaapainaoouz aonaa pamin-mazidan mani, daonaioranao kiaapaakauzonaouz pa'atiaaka,

¹⁰ pidannao koidimikinao, pidannao na'azootinauzonao, pidannao po'idipauzonao, pidannao parada'o dikauda kida'o aimaakan ba'orainao dau'an, pidannao kazatainao pairiban sha'apauz; wuru'u pidannao sha'apatainaouz na'apa kida'oraz aimaakan, ĩnao aona'o nii ĩwiizi nii Tominkaru naobanai-tinapa-kizi ii.

¹¹ Kiwiitapa, na'apa'o da'i pabi'i unao mashaapauzon. Mazan unao chikaa-kariwai'i naa u'oian ai, Tominkaru buutani'i naa pa'idiwau nii. Na'iki udakotani'i naa unao kaimana'o pidannao nii Naobanai Jesus Christ ma'ozakan ida'an, na'iki waTominkarun Doronaa ida'an.

Ukonaukii-kida Tominkaru umashaapan ida'an u'ati

¹² Aizii pabi'i unao mishidainao kian, “Õgaru, kashaapa-kao õsha'apatan kanom karikaonan õaiapanii.” Mishi'o wuru'u, mazan aonaa ipai mani aimaakan õsha'apatanii kaimana'o õ'ati wuru'u. Pabi'i unao kian, “Õgaru, kashaapa-kao

õsha'apatan kanom karikaonan õaiapanii," mazan õgaru aona'o nii õkashaapan na'ia'oram aimaakan kazowautapan õgaru.

¹³ Mazan ba'oran kian nii, "Wanyukunui toma-kaõ watoba ati'o na'iki watoba toma-kaõ wanyukunui ati'o." Mishi'o wuru'u, mazan diina'iti'i wa'aokazi'ian dono'o naa, aona'o ni'i naa powa'a wanyukunui nii, usha'apanum kau'an aona'o ni'i naa wananaa aipan wanyukunui. Mazan aonaa kaimana'o mani wuru'u wakaiwaan wananaa kaminshu'uinapaku dau'ati. Mishi'oraiman marii washa'apatan aimaakan kida wananaa ida'an, Naobanai Jesus aipan kawana'ati. Na'iki Naobanai Jesus wuru'u kazowautapa'oraz wananaa.

¹⁴ Pama'ozakan ida'an Tominkaru kadishitakidan Naobanai Jesus mawaka-karu di'iki, na'iki ukadishitakidan nii kapam waunao mawakakaru di'iki pama'ozakan ida'an.

¹⁵ Mishi, unao uaitapanii unanaa zaamatimpa'o Christ nanaa di'iti. Ukau'an aonaa turuu õzaamatan Christ nanaa na'iki õbauda'apatanuz kaminshu'u-shoroaba nanaa di'iti. Aonaa turuu, aonaa masakauda'u!

¹⁶ Aonaa mooko uaitapan pidan kiaapa'oraz kaminshu'u-shoroaba, ubauda'apatinan otuma wuru'u? Usaadinpan kawan Tominkaru kaaritan ida'a, ukian, "Daonaiora kiaapan dono zun, wuru'u daonaiora na'iki zun bauda'apa'o kawanu'o ñnanaa."

¹⁷ Mazan pidan zaamatina'oraz Naobanai Jesus di'iti, uruu ubauda'apatinan utuma wuru'u pa-nyukunuu ii.

¹⁸ Mana'a ukaminshu'uinpa'ana'a. Ipai ba'oran

aimaakan oii kida'o pidan sha'apatanii, aonaa usha'apatan unanaa. Mazan pidan kiaapa'oraz aonaa pamin-mazidan mani, usha'apatan aimaakan dikauda'o manawun pananaa ati wuru'u.

¹⁹ Mishi, unao uaitapanii unanaa Kaimana'o Doronaa mashaapa-kizi wuru'u. Uruu mashaapa'oraz unao ida'a na'iki uruu Tominkaru taaniaz unao ati. Ukau'an unao aonaa turuu usha'apainpan uaipan kawana'ati, mazan Tominkaru idiwau unao,

²⁰ usha'apanum kau'an Tominkaru toriini'i naa unao. Ukau'an, ipai aimaakan usha'apatanii unanaa kida ida'an aida-kida kizi na'apam ukonaukii-kidan Tominkaru.

7

Kakinaorii kaudaiaruinao na'iki kaudaiaroinao ati'o

¹ Aizii, òkowaadan nii na'apam òdi'itinpan tawuru kida dau'ana'a upishaanuz ògaru, usaadaniaz ukaaritan ida'a. Mishi kaimana'o wuru'u daonaiora mashaapan an maudaiarodaun.

² Mazan ukaina'an idi iriba manawun kaminshu'uinapa-karu, marii daonaiora mazidan na'iki ukiaapan soo paudaiaro. Zuna na'apa kapam. Marii omazidan na'iki okiainpan soo paudaiaru tuma.

³ Na'iki daonaiora, aonaa kizi umaaiapakan paudaiaro oaipan an uruu, usha'apanum kau'an odaiaru uruu. Zuna na'apa kapam, aonaa kizi omaaiapakan paudaiaru uaipan an oroo, usha'apanum kau'an udaiaro oroo.

⁴ Na'iki aonaa paba'orani'o mani okazowautapan pananaa, mazan odaiaru wuru'u kazowautapa'o onanaa kapam. Na'apa kapam daonaiora, aonaa paba'orani'o mani ukazowautapan pananaa, mazan udaiaro wuru'u kazowautapa'o unanaa kapam.

⁵ Mana'a umaraina'ana'a unanaa udaiaru ai oo udaiaro ai. Soo mishi unyukunuu na'apa kidaakan an, uruu aonaa kizi ukiaapaakan na'apauda'um kamoo sodi karikaonan, uruu turuu kizi utaan amazada utoriinapa-tin-kinanaa nii. Mazan udauna'an, turua'a naa koshan ukiaapaakan. Aonaa kizi Satan tiwaa-kidapan unao, usha'apanum kau'an unao mazidainao aonaa uka'iitan utuudan unyukunuu tomunu'iki manawun ukiaapaakan ai.

⁶ Mazan kaiwuru'u õna'apanuz, aonaa õtaan mani kakinaorii wuru'u aonaa kizi ukiaapaakan na'apauda'um kamoo karikaonan.

⁷ Tuukii zii mani ukaimanan õ'ati ipai unao mishidainao mashaapan an paba'oran, õgaru kawan. Mazan Tominkaru taa pabi'i mishidainao ati ïka'iita-kinanaa nii pamashaapan mazida'o pidan nii, na'iki ba'orainao mishidainao ati utaa ïka'iita-kinanaa nii pamashaapan paba'oran, aonaa ïmazidan.

⁸ Aizii, õparada'azon wunao ati'i, aona'oraz naa ïkaudaiarun oo ïkaudaiaron, na'iki zunnao ati mawakainauoznaa ïdaiarunao. Kaimana'o wuru'u umashaapanuz uba'oran, õgaru kawan.

⁹ Mazan aonaan an uka'iitan udadaradapan unyukunuu zun ai oo daonaiora ai, ukau'an kaiman pa'an umazidan koshan, una'azootapan ai zun oo

daonaiora tuukii manawun.

¹⁰ Aizii, Õparadan unao ati mishidainao mazidainaouznaa. (Wuru'u kakinaorii aonaa õgaru di'iki'o mani, mazan Naobanai Jesus di'iki'o pa'an wuru'u kakinaoriiz.) Õparadan unao daiaroinao ati, mana'a pumuuda'ana'a pudaiaru.

¹¹ Mazan pumuudan an pudaiaru, ukau'an puba'orantina'a naa pumashaapa, oo puaipan an pumashaapan pidan mazida'o nii, pukiwa pudaiaru di'iti powa'a iti, pukaimanaaka utuma koshan. Na'iki Õparadan unao daiaruinao ati kapam, mana'a pumuuda'ana'a pudaiaro.

¹² Aizii, Õparadan unao baokoinao mishidainao ati, mazidainaouz pidan mamishida-ka'o tuma, (wuru'u kakinaorii õgaru di'iki'o, aonaa Naobanai Jesus di'iki'o mani). Na'ia'oram unao daonaioranao mazida'o zun tuma aona'oraz omishidan Jesus, na'iki pakawan oaipan pamashaapan pumin-mazidan nii, aonaa pumuuda'ana'a oroo.

¹³ Na'iki pugaru zun mishidapa'o Jesus, mazida'o daonaiora tuma aona'oraz umishidan Jesus, na'iki pakawan uaipan pamashaapan pumin-mazidan nii, aonaa pumuuda'ana'a uruu.

¹⁴ Usha'apanum kau'an wuru'u daonaiora aona'oraz umishidan Jesus, kaiman Tominkaru saabaan uruu ubauda'apatinan ida'an paudaiaro di'iti, mishidapa'oraz Jesus. Na'iki zun aona'oraz omishidan Jesus, kaiman Tominkaru saabaan oroo obauda'apatinan ida'an paudaiaru di'iti, mishidapa'oraz Jesus. Aonaan an mani umishiin Tominkaru saabaan kaiman pudaiaro, oo pudaiaru aona'oraz zii umishidan, unao dainao aonaa mani Tominkaru saabaan kaiman pa'ati.

Mazan umishiin idi, kaiman Tominkaru saabaan unao dainao kapam.

¹⁵ Mazan wuru'u pidan aona'oraz umishidapan oo omishidapan Jesus muuda'azon an paminmazidan mishidapa'oraz Jesus, marii umakon oo omakon. Na'apa'o sha'apan an, pidan mishidapa'oraz, aona'a naa powa'a uruu oo oroo mashaapan mazida'o pidan nii. Mazan Tominkaru zaamatan waunao mishidainaouz Jesus, wamashaapa-kizi konaukii na'iki kaiman ipai pidannao tuma.

¹⁶ Panaadon unao daiaroinao mishidapainaouz Jesus, unao ida'ana'o nii udaiarunao mishidan Jesus, na'apa unao kawan. Na'apa kapam unao daiaruinao, mishidapainaouz Jesus, panaadon unao ida'ana'o nii udaiaronao mishidan Jesus na'apa unao kawan.

Umashaapa uwa'atin dono'o kawan Tominkaru ida'ati

¹⁷ Di'oraz kakinaorii õtaanii ba'oran mishidainao ati ba'oran wiizai iainao kidaz. Marii ipai unao mashaapan pakawan wuru'u mashaapa-karu kaduz ida'a Naobanai Tominkaru muuda-kiziz pugaru, uzaamatan ua'ia'oraz pugaru mishidapa'o nii Jesus.

¹⁸ Kaikapa'o ati'o kaiwuru'u õkianuz: Aizii pidan choota-kariwaiz* Jewnao kakinaorinaa kawana'ati, Tominkaru zaamatan ua'ii uruu, aonaa kizi utiwaan papana'adan pachoota-kaoz. Na'apa kapam, Tominkaru zaamatan dono pidan aona'oraz uchoota-kaoz Jewnao kakinaorinaa

* **7:18** *choota-kariwaiz*: Putukapa 'chootin-karu' daua'o, kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

kawana'ati, aonaa kizi'i naa uaipan pachoota-
kao.

¹⁹ Usha'apanum kau'an aonaa umanawunu'o
aimaakan mani wuru'u pidan choota-kaoaz
oo aonaa uchoota-kao. Mazan kanom pa'an
umanawunu'o nii, washa'apatan pa'an aimaakan
kida Tominkaru aipaniaz washa'apatan.

²⁰ Ukau'an ipai unao, pakawan una'a,
umashaapauzonuz kaduz ida'a, Tominkaru
zaamatan ua'ia'oraz unao mishidapainao nii
Jesus.

²¹ Aizii pugaru torii-kariwai poitorui† nii
Tominkaru zaamatan ua'ii pugaru, mana'a
putaapada'ana'a pupoitoruitapa-kaoaz
kasharutapan punyukunuu. Mazan na'apainim
an pidan toria'oraz pugaru kian pu'ati, “aizii
tura'a naa pumakon,” pumako'o naa, uruu
aonaa kizi pupoitoruitapa-kao.

²² Pugaru poitoruitapa-kariwaiz Tominkaru
zaamatan ua'ii pugaru, na'apa'o pugaru pidan
kawan muuda-kariwaiz naa upoitoruitapa-kao
ai, usha'apanum kau'an Naobanai Jesus muudin-
kidani'i naa pugaru oia'o poitoruitapan ai. Aizii
pugaru na'apa kapam, aona'oraz pidan torian
papoitoru nii Tominkaru zaamatan ua'ii pugaru,
mazan aizii Christ poitoru'u naa pa'an pugaru.

²³ Unao Tominkaru toriini'i naa. Ukau'an
mana'a naa upoitoruitapa-kidina'ana'a pidannao
ati.

²⁴ Õmin-mishidannao, pakawan umashaapa
na'apa Tominkaru zaamatan di'iki'o kawan unao,

† 7:21 *torii-kariwai poitorui*: Putukapa kaarita tokon ii
Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

mishidapainao nii Jesus.

Pidannao aona'oraz zii ĩkaudaiarun oo ĩkaudaiaron

²⁵ Aizii, õparadan nii wuru dau'ana'a upishaanuzu pidannao dau'an aona'oraz zii ĩkaudaiarun oo ĩkaudaiaron. Aonaa Naobanai Jesus taan kakinaorii uruu dau'an. Mazan Naobanai Jesus, dobata ukaminka'utan õgaru, ukau'an õmishida unao turuu umishidan õparadan. Uruu idi kaikapa'a õdi'itinpan kaimana'o aimaakan dau'an unao sha'apatan ni'o.

²⁶ Amazada dadaradinan idi'i naa kai, õ'itiiman powa'a zii ukaimanan pa'an mishidainao, aona'oraz zii ĩkaudaiaron oo ĩkaudaiarun mashaapan paba'oran.

²⁷ Mazan aizii pugaru kaina'a'ora'a naa pudaiaro, aonaa pudorota'ana'a na'apam kizi pumudan oroo. Aizii aonaan an zii pudaiaro nii, aonaa pudorota'ana'a pudaiaro nii.

²⁸ Mazan aizii putoman an punyukunuu na'iki pumazidan naa, aonaa oia'o mani wuru'u pusha'apataniaz. Na'iki zun aona'oraz zii okaudaiarun, otoman panyukunuu na'iki omazidan naa, aonaa oia'o mani wuru'u osha'apataniaz. Mazan wuru'u pidannao kaudaiaruinao oo kaudaiaroinao, ĩbaiaapan nii dadara'o mashaapa-karu na'iki kasha'ora kida'a aimaakan kai'oraz mashaapa-karu ida'a, na'iki aonaa õaipan ubaiaapan na'apa kida'oraz aimaakan.

²⁹ Õmin-mishidannao, õaipan uaitapan wuru dau'ana'a. Wuru'u wamashaapanuz kai di'oraz amazada ida'a, aona'o ni'i naa utomunu'ikin, uruu uikodan naa patokon. Uruu idi'o õkian

daonaioranao ati kaudaiaroinaouz: Aonaa utaapada'ana'a ukaudaiaronuz awautapan udi'itinpan usha'apata'azon ai kaudin-kizai Naobanai Jesus ati.

³⁰ Na'iki na'apa kapam unao mishidainao zaadinainaouz, aonaa udi'itinpa'ana'a tuukia'a naa manawun ukasha'oran dau'u. Na'iki unao mishidainao konaukii-tinainaouz, aonaa udi'itinpa'ana'a soo ukonaukiitan dau'u krikaonan. Na'apa kapam unao mishidainao toriainaouz aimakaan kida, aonaa udi'itinpa'ana'a tuukia'a naa manawun usha'apauz kida dau'u.

³¹ Na'iki unao mishidainao sha'apaapainauz aimakaan kida pamashaapa-kinaa nii wuru amazada ida'a'a, aonaa udi'itinpa'ana'a tuukia'a naa manawun usha'apaapaniaz kida dau'u. Usha'apanum kau'an wuru'u mashaapakaru kaduz di'oraz amazada ida'a kai, na'iki ipai aimakaan kida pidan sha'apaapaniaz pamashaapa-kinaa nii da'a'a, kadimana'o ni'i naa uikodan patokon.

³² Aonaa ãaipan udi'itinpan tuukia'a naa manawun na'apam kizi umashaapan. Daonaiora aona'oraz zii udaiaro nii, unyukunuu pasha'apatan dau'an kaudin-kizai Naobanai Jesus ati, uaipan pasha'apatinan Tominkaru aipan kawana'ati.

³³ Mazan daonaiora mazida'oraz, unyukunuu pasha'apatan dau'an aimakaan kida imashaapa-kinaa nii di'oraz amazada ida'a, usha'apanum kau'an uaipan idi pataapan paudaiaro kaiman.

³⁴ Uruu idi dya'utam udi'itinpan, uaipan

pasha'apatinan Naobanai aipan kawana'ati, mazan ukonaukii-kida'azon paudaiaro kapam. Na'apa kapam, zun mawaka'oraz naa odaiaru oo zun aona'oraz zii odaiaru nii, onyukunuu tuukii osha'apatan dau'an kaudin-kizai Tominkaru ati. Oaipan ipai aimaakan pasha'apatanii pananaa ida'an na'iki padi'itinpan ida'an Tominkaru ati pa'idiwara. Mazan zun mazida'oraz, odi'itinpan pasha'apatan dau'an aimaakan kida imashaapa-kinaa nii, usha'apanum kau'an oaipan idi pasha'apatan aimaakan kida paudaiaru nyukunuu kawana'ati.

³⁵ Ōkianuz unao ati kaikapa'a, ōkaminka'uta-kinaa ni'o unao, udi'itapa kizi kanom kaimana'o aimaakan usha'apatan nii. Aonaa ōtiwaan mani ōtaan kakinaorii u'ati wuru'u. Mishi'oraiman ōkaminka'uta'azon unao umashaapa-kizi kaiman, Naobanai pidanannao mashaapan aiapa-kao kawana'ati. Uruu turuu kizi usha'apatan kaudin-kizai soo Naobanai Jesus ati karikaonan, na'iki aonaa kizi udi'itinpan usha'apatan dau'u ba'oran aimaakan.

³⁶ Mazan aizii dii mani pugaru kaina'a zun pudaiaro ni'o, maskonnao-tinpa'ora'a naa, na'iki tuukii puaipan oroo, pudi'itinpan soo pumazidan dau'u otuma. Ukau'an turuu pamazidan, na'iki aonaa oia'o mani wuru'u.

³⁷ Mazan aizii putoman punyukunuu aona'o nii pukaudaiaron, na'iki aonaa pidan dyuudan ida'ana'o mani wuru'u pusha'apatanuz aimaakan, na'iki puka'iita pudadaradan punyukunuu puaipan ai zun, kaimana'o aimaakan wuru'u pusha'apataniaz.

38 Ukau'an wuru'u pidan mazida'oraz paudaiaro ni'o tuma, kaimana'o aimaakan wuru'u usha'apataniaz, na'iki pidan aona'oraz ukaudaiaron, aimaakan powa'a'o zii ukaimanan wuru'u usha'apataniaz.

*Zunnao mishidainao, mawakainaouznaa
ĩdaiarunao*

39 Aizii zun bauda'apatina'o paudaiaru di'iti ukakupan pu'u. Mazan odaiaru mawakan an, turuu omazidan na'ia'oram pidan tuma oaiapanii. Mazan marii omazidan pidan mishida'o tuma.

40 Mazan õgaru õdi'itinpan, powa'a'o nii zii pa'an ukaimanan omashaapan an paba'oran, aonaa okaudaiarun koshan. Mazan õ'itiiman kaiman pa'an unao abatan na'apam õkian, usha'apanum kau'an Tominkaru Doronaa kazowautapanii õgaru, unao kawan.

8

*Uzai dunaa taa-kao toma-kariwai
tominkarunao ati*

1 Aizii õdako'atin nii upishaanuz, waunao mishidainao nikan daua'oraz dunai, wuru'u taa-kariwaiz toma-kariwai tominkarunao ati. Waaitapa ipai waunao ida'a kaina'a aitapa-karu. Aitapa-karu toman waunao atadinapa, mazan wakamarainapanun ida'an wama'ozakadan nii wamin-mishidannao pa'an.

2 Pidan zauda-kida'oraz paaitapa aimaakan do-bata manawun, aona'o zii uaitapan aimaakan wuru'u.

3 Mazan mishi, Tominkaru aitapa pa'an pidan marainpa'oraz paugaru.

4 Ukau'an, kaikapa'a òkianu'u dunai nika-
kao dau'an, taa-kariwaiz toma-kariwai
tominkarunao ati: waaitapa aimaakan toma-
kariwaiz tominkarunao nii, aonaa mishi'o
Tominkaru mani wuru'u, mazan waaitapa
kaina'a bauda'apa Tominkaru pa'an.

5 Mishi, ukaina'an pu'u aimaakan kida dakota-
kariwaiz tominkarunao nii aokazi ii, oo imi'i
baara'a, (na'iki kaina'a iriba pidan dakotanii
tominkarunao nii na'iki naobanainao nii),

6 waunao ati kaina'a bauda'apa Tominkaru
karikaonan, waDaru. Uruu toma'oraz ipai
aimaakan kida, na'iki wamashaapan uruu ati'o.
Na'iki kaina'a bauda'apa Naobanai karikaonan,
Jesus Christ. Ipai aimaakan kida toma-kao uruu
ida'ana'o pa'idiwara, na'iki wamashaapan uruu
ida'ana'o.

7 Mazan aonaa ipai mani pidannao aitapan,
aonaa kakupa'o mani wuru'u toma-kariwaiz
tominkarunao. Pabi'i pidannao naudina'ora'a
naa ĩ'ati pamishidan wuru'u toma-kariwaiz
tominkarunao na'iki ĩ'taapan ĩ'dyaun kakupainao
nii. Ukau'an ĩ'nikan dono dunai, pakawan
ĩ'di'tinpan udau'u, taa-kariwai kawan toma-
kariwai tominkaru ati. Uruu idi aonaa ĩ'abatan
kaiman panyukunuu ii, ĩ'abatan ĩ'sha'apata
aimaakan oia'o.

8 Mazan wanikan dono wanyukunui, aona'o nii
umaonapadan waunao Tominkaru ida'ati. Aizii
aonaan dono wanikanuz, aonaa uawutapadan
Tominkaru nyukunuu kaimanan wa'ati. Na'iki
wanikan dono kapamaz, aonaa utoman waunao
kaiman powa'a zii Tominkaru ati.

9 Mazan pabi'i kida unao, uaitapa aonaa sha'apa'o mani wuru'u dunai nika-kao taa-kariwaiz toma-kariwai tominkarunao ati. Mazan uaitapin pa'i, aonaa kizi uwaota-kidan umin-mishidan aona'oraz zii umishidan ma'ozaka, unikan ida'an wuru'u wanyukunui unao kawan.

10 Aizii dii mani pumin-mishidan aona'oraz zii umishidan ma'ozaka, utukapan uaroopan tominkarunao dapunaa ii, uruu idi una'apatan panyukunuu, unikan naa dunai taa-kariwaiz tominkarunao ati, ukian pu'u panyukunuu ii "oia'o wuru'u õsha'apataniaz."

11 Ukau'an, pugaru aitapan ida'an aonaa kakupa'o mani wuru'u toma-kariwaiz tominkarunao, pupataka'uin-kidan pumin-mishidan aona'oraz zii umishidan ma'ozaka, uruu ati'oraz kapam Christ mawakan.

12 Ukau'an pu'oian wuru'u, pusha'apata-kidan ida'an pumin-mishidan ati aimaakan uzauda-kidaniaz panyukunuu ii, aonaa kaimana'o mani. Na'iki na'apa'o ida'an, oia'o aimaakan wuru'u pusha'apataniaz Christ ati.

13 Ukau'an, õwaota-kidan an õmin-mishidan oia'o di'iti õnikan ida'an dunai, aona'o nii õnikauzon dunai powa'a.

9

Aimaakan kida turua'o apostle zaamatan na'iki sha'apatan

1 Õgaru turuu õsha'apainpan õaipan kawana'ati. Apostle wuru'u õgaru, usha'apanum kau'an õtukapanii Jesus wanaobanaa, na'iki õkaudinan

idi'o uruu ati wuru'u unao mishidanuz Naobanai Jesus.

² Baokoinao pidannao mataapakan pu'u õgaru apostle nii, mazan unao uaitapa apostle pa'an wuru'u õgaruz. Na'iki unao mishidapanuz Naobanai Jesus, uruu kainaabata'o kaimanaiman apostle wuru'u õgaruz, Naobanai Jesus ati.

³ Aizii pidannao dakoopan dono õgaru õkaudinan dau'an apostle nii, kaikapa'a õdako'atin idyaun:

⁴ Waunao turuu wana'an unao tuma udapu'u na'iki wanikan kapam uwanyukunuu baokopa utuma.

⁵ Waunao turuu wana'akan kapam wauda-iaronao mishidainauz, watuma wamakon dono ba'oran wiizai iti kida, na'apa ba'oran apostle-nao kawan, na'iki Naobanai Jesus inawuzunao kawan, na'iki Peter kawan.

⁶ Oo Barnabas na'iki õgaru'o nii sha'a karikaonan kaudin waikoda-kinaa nii wapuraatan, watorii-kinaa nii wawanyukunuu?

⁷ Aonaa na'ia'oram soldyaa kaudina'o pawiiizi ati kawinipinaan pawanyukunuu papuraatan idi. Na'iki aonaa na'ia'oram pidan paowa'oraz grape baawu, madizookan papaoriba grape aka. Na'iki aonaa na'ia'oram pidan ka'uza'o kaznizonao oo tapi'iza idi matuzakan pa'uza dunuu.

⁸ Wuru'u kuwai kida õkainaabata-kinaz na'apa'oram ati'o õkian pidannao aitapanii kida, mazan aonaa pidan mani karikaonan wuru'u di'itinpa'oraz na'apa. Kakinaorii na'apa ukian kapam.

⁹ Wuru'u Kakinaorii Tominkaru taaniaz Moses ati kian, "Aonaa puwatudapa'ana'a tapi'iza dako

poroom aka udakazaapa-kida-kaao dono u'ati.”*
Aizii Tominkaru na'apanuz, aonaa tapi'iza
dau'ana'o mani karikaonan.

¹⁰ Mazan una'apanuz waunao dau'ana'o na'iki
usaada-kaao waunao dikin ia'o. Usha'apanum
kau'an pidan kawiiipa'oraz na'iki pidan karao-
dapa'oraz paoribai aka, ĩaitapa panyukunuu ii
ĩka'idiwainan nii kapam wuru'u paoribai aka idi.

¹¹ Wakowaadanuz Kaimana'o Kuwai unao
ati, uruu wapaopan kawanu'o paoribai uuda
wuru'u. Ukau'an turuu wapishaan unao taan
wawanyukunuu nii.

¹² Aizii baokoinao turuu ĩpishaan unao
kaminka'utan ĩdyaun, ĩkowaadapan idi Kaimana'o
Kuwai, waunao aitaniiman, turuu manawun
wapishaan ukaminka'utan waunao.

Mishi waunao turua'o padamata wapishaan
aimaakan kida unao ai, wakowaadapan idi
kaimana'o kuwai. Mazan waunao, watuuda
wabaiaapan ipai sha'apa'oram aimaakan kida,
upu'u aonaa wapishaan aimaakan kida u'ai. Uruu
aonaa kizi washa'apatan aimaakan awauta'o nii
pidan umishidan ai Kaimana'o Kuwai, Christ
daua'oraz.

¹³ Mishi unao, uaitapanii pidannao
kaudinainauz Tominkaru Dapu ii, ĩikodan
pawanyukunuu nii pakaudinanan ida'an na'ii.
Na'iki faadaanao kaudinainauz altar, uzai
kawaodapa-kizinao di'ii, ĩikodan panikan nii
dunai idi wuru di'iki'i, uzai pidannao na'akaniaz
pataan nii Tominkaru ati na'ii.

* **9:9** Deuteronomy 25:4

14 Ukau'an na'apa'o kapam Naobanai Jesus kian pidan kowaadapa'oraz Kaimana'o Kuwai, marii kizi pidannao abatainaouz ukuwaa taan uwanyukunuu nii.

15 Mazan õgaru, turua'o padamata õpishaan õwanyukunuu nii õkowaadapan idi kaimana'o kuwai, upu'u aonaa na'apainim õpishaan utaan aimaakan õ'ati. Aizii õsaadanuz unao ati, aonaa õaipan idi'o mani usakadan naa utaan aimaakan kida õ'ati. Kaiman zii pa'an õ'ati õmawakan an, aonaa õkazata-kidan õ'atadinapanuz, õmazaamatakanuz õkakuwaapan winipinaa.

16 Upu'u zii õkowaadapan dono Kaimana'o Kuwai, aonaa turuu õatadinpan uruu ida'an, usha'apanum kau'an õgaru, Tominkaru dyuudanii kowaadapa'o nii Kaimana'o Kuwai. Na'iki aonaan an õkowaadan wuru'u Kaimana'o Kuwai, upataka'utan nii õgaru.

17 Õkakuwaapan an mani kaimana'o kuwai dau'u õaipan ati karikaonan, õpishaa mani pidannao kawinipinaatan õgaru. Mazan õkowaadapanuz kaimana'o kuwai aonaa õaipan ati'o mani, uruu idi'o pa'an õsha'apatan kaudin-kizai Tominkaru taaniaz õsha'apatan nii.

18 Ukau'an kanom õwinipinaa nii? Soo wuru'u õkowaadapanuz kaimana'o kuwai, na'iki aonaa õdakotan uwinipinaa. Una'apan idi'o aonaa õpishauzon aimaakan taa-kao õ'ati, õkowaadapan dono Kaimana'o Kuwai õturuuan pu'u õpishaan.

19 Aonaan pu'u pidan poitoru mani õgaru, mazan upu'u õtaapinan ipai pidan poitoru kawan. Uruu turuu kizi õka'iitan kawana'ati õna'apatan iriba pidannao nyukunuu ãmishida kizi Jesus Christ.

20 Õkaudinan dono Jewnao bii an, na'apa òmashaapan Jew kawan, turuu kizi òna'apatan ìnyukunuu ìmishida kizi Jesus Christ. Na'iki ògaru pidannao tuman dono, da'anainaouznaa Jewnao kakinaorinaa, ògaru na'apa kapam ìnao kawan, òizo'ati wuru'u kakinaorii ìizo'atipaniaz, turuu kizi òna'apatan ìnyukunuu ìmishida kizi Jesus Christ, aonaan pu'a'a naa padamata òtaapan uruu kakinaorii.

21 Aizii ògaru Gentilenao tuman dono, mataapa-kainaouz Jewnao kakinaorinaa, ògaru na'apa kapam òmashaapan Gentile kawan, turuu kizi òna'apatan ìnyukunuu ìmishida kizi Jesus Christ. Mazan aonaa òkian mani kaiwuru'u aonaa òizo'atin Tominkaru kakinaori. Mishi'oraiman, ògaru, òizo'ati Christ kakinaori.

22 Ògaru mishidainao tuman dono, aona'oraz ìmishidapan ma'ozaka, na'apa kapam òtaapinan ìnao kawan, turuu kizi òma'ozakadan ìmishidapan powa'a zii Jesus Christ. Òkowaadapan dono kaimana'o kuwai ipai sha'apa'oram kaduz pidannao ati, na'apa òtiwaan òtaapinan ipai ìnao kawan. Uruu na'apa'o ida'an turuu kizi òkaminka'utan pabi'i ìdyaun ìmishida kizi Christ.

23 Òsha'apatan ipai na'apa kida'oraz aimaakan, pidannao abata kizi Kaimana'o Kuwai. Uruu baokopa kizi mishidainao tuma òka'iidiwainan kaiman kida'o aimaakan idi, Tominkaru kowaadaniaz pataan nii mishidainao ati.

24 Unao, uaitapanii dimatin-karu dono ipai pidannao dimainao ni'oraz tiwaakan padimaban ida'an, mazan bauda'apa'o nii pidan ìnao bii iki'o winian nii, na'iki uzaamatan taa'azoo-kariwaiz

aimaakan uwinian idi pa'an. Ukau'an na'apa kizi kapam unao pidan dimaba'o kawan, uzaamata kizi Tominkaru taa'azooniaz aimaakan.

²⁵ Ipai pidannao dimainao ni'oraz ĩsha'apatinan soo patominapa-kida-kao kawana'ati. Aizii wuru'u ĩsha'apatanuz na'apa kida'oraz aimaakan, ĩaipan idi aimaakan taa-kao pa'ati, aona'o ni'oraz una'an karikaonan. Mazan waunao mishidainao, washa'apatinan watominapa-kida-kao kawana'ati waaipan idi aimaakan taa-kao wa'ati karikaonanu'o ni'oraz una'an pa'an.

²⁶ Uruu idi'o õdیمان sariapa õdima-kizi tokon iti. Na'iki õgaru, na'apa pidan kawan makinaotina'oraz tiniaaka-karu ida'an, aona'oraz udobaa-kidan patinikan pamin-tiniaakan.

²⁷ Õgaru õtominapa-kida õnanaa sha'apata'o nii aimaakan sakitapa'o, na'apa pidan tominapa-kidan kawan pananaa pasha'apatan ida'an dadara kida'o aimaakan dimatin-karu ua'ii. Mishi, õgaru õkowaadapani'i naa kaimana'o kuwai baokoinao ati. Aizii aonaan an õmashaapan wuru kawana'ati'i kaimana'o kuwai õkowaadapaniaz, aona'o nii Tominkaru taan õ'ati utaa'azooniaz.

10

Wakakinao-kao toma-kariwai tominkarunao ai

¹ Õmin-mishidannao, õaipan unyukunuuan aimaakan kida sha'apa'oraz da'i wadokoza-daunnao ati, da'anpainaouz Moses. Tominkaru na'akapan ĩnao padyuudan ida'an isha'iz

kazannaatapa'o nii ãdyaun. Ipai ãnao taraukan Red Sea pakidiba ida'an.*

² Ipai ãnao chikaawunuinan Moses pidanannao nii, wuru ida'ana'a ãmakonuz isha'iz waranu an na'iki ãtaraukan ida'an paran.

³ Ipai ãnao, ãnika wanyukunui Tominkaru taaniaz ã'ati aokazi iki.†

⁴ Na'iki ipai ãnao, ãtuza kapam wunu Tominkaru taaniaz ã'ati kuba di'iki. ãtuzan wuru'u kuba di'iki Tominkaru aidaniaz ã'ati, ãchi'ikapa-kizi mapidan-taka'o amazada di'ii'aka. Aizii wuru'u kubaz, uruu Christ wuru'u.‡

⁵ Tominkaru sha'apatan pu'u ã'ati na'apa kida'o aimaakan, upu'u zii ipai zaa wadokozu-daunnao, aonaa ãsha'apatinan Tominkaru nyukunuu kawana'ati. Uruu idi ãmawakan ipai mapidantaka'o amazada baara ii aka.§

⁶ Aizii ipai di'oraz aimaakan kida sha'apanuz, watominapa-kinna ni'o wuru'u. Na'iki wakaki-naorinaa ni'o, aonaa kizi wana'azootapan oia'o aimaakan kida na'apa ãnao kawan.*

⁷ Mana'a watominkaruniitapa'ana'a tomakariwai tominkarunao, pabi'i kida'o wadokozu-daunnao kawan. Usaadinpan kawan ãdau'an Tominkaru kaaritan ida'a. Ukian, “Wuru'u pidannao aroopan naa na'iki ãtuzapan naa, na'iki udauna'an ãkonaupan naa madoronaa-daun.”†

⁸ Mana'a wakaminshu'uinpa'ana'a na'iki aonaa wakiainpa'ana'a ba'oran min-mazidan tuma, pabi'i kida ãnao sha'apatauzonii kawan. Uruu idi

* **10:1** Exodus 13:21-22; Exodus 14:22-29 † **10:3** Exodus 16:35

‡ **10:4** Exodus 17:6; Numbers 20:11 § **10:5** Numbers 14:29-30

* **10:6** Numbers 11:4 † **10:7** Exodus 32:6

Tominkaru to'oran ï'ati na'iki 23,000 ïmawakan bauda'apa'o kamoo ida'a.‡

9 Mana'a watiwaa-kidapa'ana'a Naobanai Tominkaru,§ pabi'i kida'o wadokozu-daunnao tiwaa-kidapauzon kawan uruu. Uruu idi Naobanai Tominkaru to'oran ï'ati na'iki uzowian ïdyaun, udyuudan ida'an kowazaznao aroa'o nii ïdyaun.*

10 Na'iki aonaa ukashada'ana'a na'apam Tominkaru taapan unao, pabi'i kida ïnao na'apauzon kawan. Uruu idi Tominkaru dyuudan pa'angelin zowian ïdyaun.†

11 Aizii ipai di'oraz aimaakan kida sha'apanuz ï'ati, uruu tukapa-kida'o nii kanom turuu sha'apan wa'ati, washa'apatan an aimaakan oii kida'o ïnao sha'apatan kawan. Na'iki usaada-kao kakinaowa'o nii waunao, aonaa kizi washa'apatan na'apa kida'o aimaakan, usha'apanum kau'an waunao wamashaapan maonapa'ora'a naa amazada katokon-tina'azon ida'ati.

12 Ukau'an, na'ia'oram pidan itiiman ma'ozaka'o pamishidapan, marii uzaudinpan, usha'apanum kau'an aonaan an uzaudinpan, uwaotinan nii oia'o.

13 Aizii na'apainim an putiwaa-kidapa-kao aimaakan oia'o dau'ati, punyukunuitapa baokoinao pidannao na'apa'o kapam ïtiwaa-kidapa-kao. Mazan Tominkaru mishi'o utaapan paparadan papidanannao ati. Aona'o nii

‡ 10:8 Numbers 25:1-18 § 10:9 Ba'oran kaarita di'ii kida usaada-kao Christ kii. * 10:9 Numbers 21:5-6 † 10:10 Numbers 16:41-49

utaapadan putiwaa-kidapa-kaos tuukia'a naa manawun, pumaka'iitakan ai. Aizii wuru dono'o putiwaa-kidapa-kaos, Tominkaru toman nii pugaru ma'ozaka, uruu turua'o nii putuudan putiwaa-kidapa-kaos na'iki aona'o nii putaainan oia'o ati.

¹⁴ Ukau'an õmin-mishidannao, õmarainapaniinao, mana'a utominkaruniitapa'ana'a toma-kariwai tominkarunao.

¹⁵ Oparadan unao ati, õparadan kawan aitap-inainao pidannao ati. Ukau'an udi'itapa kizi na'apa'oram kaiwuru'u õparadanuz u'ati.

¹⁶ Watuzan dono wine wuru'u watoriinapa-kidaniaz Tominkaru ati, wanyukunuitapan dono'oraz Jesus mawakan wa'ati, baikopa waunao mishidainao, wabauda'apatinan Christ tuma uizain ida'an. Na'iki wanikan dono bread wadushowaniaz, baikopa waka'iidiwainan Christ nanaa idi.‡

¹⁷ Wanikan ida'an wuru'u bauda'apa'oraz bread di'iki, ipai waunao wairiban pu'u padamata, baikopa wabauda'apatinan wamin-mishidannao tuma na'iki Christ tuma.

¹⁸ Aushaa udi'itapa mooko tawuru'u Israelite-nao. Ibauda'apatinan, ñnikan ida'an dunai, uzai zowii-kariwai di'iki'o, taa-kariwaiz altar paawa'a Tominkaru ati.§

¹⁹ Aonaa õkian mani kaiwuru'u, wuru'u wanyukunui taa-kariwaiz toma-kariwai tominkaru ati powa'a'o zii pa'an umanawunun ba'oran wanyukunui ai. Na'iki aonaa õkian mani

‡ **10:16** Matthew 26:26-28; Mark 14:22-24; Luke 22:19-20 § **10:18** Leviticus 7:6

kaiwuru'u, toma-kariwaiz tominkaru mishi'o ukakupan.

²⁰ Mazan òkian, wuru'u pidannao tominkaruni-tapainaoz toma-kariwai, ìzowian pa'uzanao na'iki ìtaanuzu oia'o doronainao ati'o karikaonan, aonaa Tominkaru ati'o mani. Na'iki aonaa òaipan unao bauda'apatinan oia'o doronainao tuma.*

²¹ Aonaa turuu utuzan wine wuru'u koopo di'iki, unyukunuitapa-kinaaz Naobanai Jesus mawakan, uaida-kinaa nii ubauda'apatinpan Naobanai Jesus tuma, na'iki utuzan kapam wine ba'oran koopo di'iki, uaida-kinaa nii ubauda'apatinpan oia'o doronainao tuma. Na'iki aonaa turuu unikan bread, Naobanai Jesus mawakan nyukunuitapa-kinao ni'oraz, na'iki unikan kapam wuru'u wanyukunui oia'o doronainao ati'oraz utaa-kaò.

²² Washa'apatan an na'apa'o aimaakan wak-ishauzidan nii Tominkaru, uruu uto'oran nii wa'ati. Waunao aonaa wama'ozakan u'ai.†

²³ Pabi'i unao kian, “Ògaru kashaapa-kaò òsha'apatan kanom karikaonan òaiapanii.” Mishi'o wuru'u, mazan aonaa ipai mani aimaakan washa'apatanii kaimanan wa'ati. Pabi'i unao kian, “Ògaru kashaapa-kaò òsha'apatan kanom karikaonan òaiapanii.” Mishi'o wuru'u, mazan aonaa ipai mani aimaakan washa'apatanii ma'ozakadan baokoinao mishidainao.‡

²⁴ Ukau'an, aonaa kizi na'ia'oram pidan di'itapan na'iki sha'apatan aimaakan paaiapanii karikaonan. Mishi'oraiman, udi'itapa na'iki

* **10:20** Deuteronomy 32:17

† **10:22** Deuteronomy 32:21

‡ **10:23** 1 Corinthians 6:12

usha'apata aimaakan kaminka'uta'o nii ba'oran mishidainao.

²⁵ Turuu punikan sha'apa'oram karikaonan dunai putoriinii dunai selliapa-kizinao iki. Aonaa pupishaa'ana'a na'iki'oram wuru'u dunaiz.

²⁶ Usha'apanum kau'an, Tominkaru paradan saadinpa'oraz kian, “Imi'i baara na'iki'oraz ipai aimaakan kida na'a'oraz Tominkaru idiwau.”§

²⁷ Aizii dii mani pidan mamishida-ka'o na'akan pugaru, aroopa'ana'o nii, pumako pumako'ozon an. Na'iki punika kanom karikaonan umaokodanii pu'ati. Aonaa pupishaa'ana'a na'iki'oram uikodan wuru'u wanyukunuiz.

²⁸ Mazan na'ia'oram pidan kian an pu'ati, “Di'oraz wanyukunui taa-kariwai toma-kariwai tominkarunao ati.” Ukau'an aonaa punika'ana'azu, na'iki na'apa'o ida'an, aona'o nii pusha'apatan aimaakan pana'iti'o wuru'u pidan nyukunuu ai.

²⁹ Pugaru panaadon pukian punyukunuu ii, aonaa sha'apa'o mani wuru'u unika-kao, mazan wuru'u ba'oran pidanaz, panaadon ukian panyukunuu ii, aonaa kaimana'o mani wuru'u na'apa'o nika-kao.

Ukau'an pidan mishida'o pishaan nii, “Na'apam aizii, na'iki kandii nii mooko aonaa õtaapada-kao õsha'apatinan õnyukunuu kian kawana'ati, ba'oran pidan kian idi panyukunuu ii aonaa kaimana'o mani wuru'u?”

³⁰ “Kaiman pugaru,” õkian an Tominkaru ati õwanyukunuu dikin ii, kandii nii mooko ba'oran pidan kian õdau'an õsha'apatan oia'o õnikan idiz?

§ 10:26 Psalm 24:1

³¹ Ukau'an, puaroopan dono oo putuzan dono, oo kanom karikaonan pusha'apatan, pusha'apata kiziz pukonaukii-kida-kinaa nii Tominkaru umanawunun.

³² Aonaa pusha'apata'ana'a aimaakan waota-kida'o nii na'ia'oram pidan uizo'atipan ai Tominkaru. Panaadon wuru'u pidanaz, uruu Jew, oo uruu aonaa Jew mani, oo uruu mishidapa'o Tominkaru.

³³ Ōgaru na'apa ōtiwainan, ōtiwaa ōsha'apatan aimaakan pidannao nyukunuu kaiman-kinaa nii, aonaa ōkasharuta-kinaa nii mani ĩnyukunuu. Ōgaru, aonaa ōdi'itapan ōsha'apatan aimaakan ō'ati karikaonan. Mazan ōdi'itapan ōsha'apatan aimaakan ōkaminka'uta-kinaa nii iriba baokoinao pidannao, uruu ida'an kizi ōkaminka'utan ĩnao ĩmishida kizi Jesus na'iki ĩkazannaatin kizi.

11

¹ Uda'an ōkaduz na'apa ōda'anan kawan Christ kaduz.

Zunnao shibatan daua'o pazowau

² Tuukii ōkonaukii-kidan unao, usha'apanum kau'an karikaonan unyukunuitapan ōgaru, na'iki usha'apatinan idi ōdobata-kidaniaz kakinaorii kida kawana'ati.

³ Mazan ōaipan uaitapan Christ kazowautapa'o daonaiora. Na'iki daonaiora kazowautapa'o pau-daiaro, na'iki Tominkaru kazowautapa'o Christ.

⁴ Ukau'an daonaiora shibatapa'o pazowau patoriinpan dono Tominkaru ati, oo pakowaadapan dono Tominkaru paradan baokopatin-

karu dono choochi ii, kakiba'azonna'o wuru'u usha'apataniaz Christ ati, wuru'u pazowaunaaz.

⁵ Na'iki zun, aona'oraz oshibatapan pazowau patoriinpan dono Tominkaru ati, oo pakowaadapan dono Tominkaru paradan baokopatin-karu dono choochi ii, kakiba'azonna'o wuru'u osha'apataniaz paudaiaru ati, wuru'u pazowaunaaz. Oroo na'apa'o zun kawan ziida-kariwaiz ozowauda.

⁶ Aonaan an zun shibatan pazowau, marii ozowauda dukuta-kao. Mazan ukakiba'azonnan idi zun ati wuru'u pazowaud dukuta-kao, oo pazowaud ziida-kao, ukau'an marii oshibatan pazowau.

⁷ Daonaiora aonaa kanom nii uaiapa-kao ushibatan pazowau, usha'apanum kau'an Tominkaru toman daonaiora paugaru kawan. Na'iki daonaiora ida'a Tominkaru umanawunun tukapa-kao. Mazan zun, oroo ida'a daonaiora umanawunun tukapa-kao.

⁸ Usha'apanum kau'an daonaiora, aonaa utoma-kao zun di'iki, mazan zun toma-kao daonaiora di'iki.

⁹ Na'iki daonaiora, aonaa utoma-kao zun ati, mazan zun toma-kao daonaiora ati'o.

¹⁰ Ukau'an, marii zun shibatan pazowau, otukapa-kida-kinaa nii paudaiaru kazowautapan paugaru, usha'apanum kau'an kaina'a kapam angelnao awunuutapan.

¹¹ Mazan waunao mishidainao, wamashapanuz bauda'apatinapa Naobanai Jesus ida'an, aonaa turuu zun sha'apainpan pa'ida'a karikaonan, na'iki daonaiora aonaa turuu usha'apainpan pa'ida'a karikaonan.

¹² Mishi zun toma-kaō kawan daonaora di'iki, na'apa kapam daonaora shakatan zun di'iki. Mazan ipai ïdyaun Tominkaru di'iki'o pa'an.

¹³ Unao, udi'itapa di'oraz aimaakan: Kaimana'o mani wuru'u zun toriinapanuz Tominkaru ati, aonaa oshibatapan pazowau baokopatin-karu dono choochi ii?

¹⁴ Kainaabatinapa'o na'apa'oram pidan kaduz toma-kaō, ukau'an daonaora kadizo-tinpan an, kakiba'azonna'o aimaakan wuru'u.

¹⁵ Mazan zun dizo dawua'oraz, uruu aimaakan konaunama'o wuru'u. Usha'apanum kau'an odizo dawua'oraz taa-kaō, ozowau shibarinaa ni'o.

¹⁶ Mazan na'ia'oram pidan kashadaakapa'azo'o wuru dau'ana'a, aonaa na'apam òkian powa'a, soo kaikapa'a: Aonaa waunao oo ba'oran mishidapainao Tominkaru taapan ba'oran kaduz kaki-naorii wuru aia'a, ïbaokopatinan dono pachoochin ii kida.

Naobanai Jesus mawakan nyukunuitapa-kinao (Matthew 26:26-29; Mark 14:22-25; Luke 22:14-20)

¹⁷ Aizii di'i òkakinaota'azonuzu unao, aonaa òkonaukii-kidan unao. Usha'apanum kau'an ubaokopatinan dono uchoochiapa-kizi ii, soo ukaziwan na'iki ukasha'oradan karikaonan umin-mishidannaō nyukunuu. Aonaa usha'apatan aimaakan kaimana'o.

¹⁸ Kiwiitapa òkia'azon, ukowaada-kaō ò'ati kaina'a buutaaka-karu unao bii an uchoochiipan dono, na'iki òmishida zaa kaiwuru'u kuwaiz.

¹⁹ Mazan mishi, wuru'u buutaaka-karuz unao bii an, uruu ida'an turuu pidannaō aitapa-kaō

mishi'oraz pa'an ãsha'apatan aimaakan sakitapa Tominkaru aipan kawana'ati.

²⁰ Aizii uaroopa'anan dono baokopa, unyukunuitapa'anan Naobanai Jesus mawakan, aonaa mishi'o mani utaapanuzu umanawunu'o nii.

²¹ Usha'apanum kau'an, aroapa-karu dono, pabi'i kida unao kiwiita'akan naa na'iki uaroopa'akan naa wanyukunui dau'u,* aonaa uzaudapan umin-mishidannao. Uruu idi ba'orainao zamazi ãdyaun, baokoinao po'idi ãdyaun.

²² Aonaa mooko udapu nii uaroopa-kizi nii na'iki utuza-kizi nii? Oo kaimana'o sha'a u'ati wuru'u utaapanuz madiwautapa-ka'o nii Tominkaru pidanannao, na'iki uba'azootin-kidan umin-mishidannao wuru'u pataka'utinainauz? Na'apam uaipan õkian u'ati? Upu'u sha'a õkonaukii-kida unao? Õgaru aonaa õkonaukii-kidan unao, usha'apatan idi na'apa'o!

²³ Wururu kakinaorii õdobata-kidaniaz unao ati, uruu kakinaorii Naobanai Jesus taaniaz õ'ati. Tawuru aiwaka'ana'a Naobanai Jesus zaamata-kida-kao ua'ii patarubanao ati, uzaamatan bread,

²⁴ na'iki utoriinpan Tominkaru ati udau'an. Udauna'an udushoonuzu, na'iki ukian, "Aizii di'i õnanaa taa-kariwai unao dikan ii. Na'apa pa'i usha'apata unyukunuitapa-kinnaa nii õmawakauzon."

²⁵ Ìarooan dauna'an, na'apa kapam Jesus zaamata'akan koopo kaina'a'oraz wine na'a,

* **11:21** Uruu dono mishidainao aroopauzon baokopa wanyukunui dau'u ãna'akaniaz kida, ãnikan nii kapam poroom-ba'i na'iki ãtuzan nii wine ãnyukunuitapa-kinnaa nii Naobanai Jesus mawakan.

na'iki ukian, “Di'oraz wine koopo ida'a'oraz, kainaabata'o mishi'o nii Tominkaru sha'apatan pa'ina'o pasha'apata'azooniaz pidannao ati† ōizain ida'an. Na'iki na'apainim dono utuzanuzu, unyukunuitapa ōmawakauzon.”

²⁶ Aizii karikaonan unikan kawana'ati di'oraz bread, na'iki utuzan wine di'oraz koopo di'iki, ukowaadapan Naobanai Jesus mawakan daua'o wuru'u, atii ukaawan powaa ati.

²⁷ Ukau'an, na'ia'oram pidan nikan dono bread na'iki utuzan wine, aonaan pu'u udi'itapan panyukunuu ii aimaakan umanawunu'o wuru'u Naobanai Jesus mawakanuz, oia'o wuru'u usha'apataniaz, usha'apanum kau'an aonaa utaaan umanawunu'o nii wuru'u Naobanai Jesus mawakanuz.

²⁸ Ukau'an, marii uawunuutinan kaimanaiman unyukunuu ii kiwiitapa zii, udauna'an turuu unikan wuru'u bread, na'iki utuzan wine wuru'u koopo ida'a'oraz.

²⁹ Aizii aonaan an udi'itapan unyukunuu ii kanom wuru'u Naobanai nanaa kainaabatapanii, ukau'an unikan dono wuru'u bread na'iki utuzan dono wine, Tominkaru pataka'utan nii unao.

³⁰ Uruu idi'o iriba unao karinaan na'iki ukapatin, na'iki pabi'i kida umin-mishidannao mawakan.

³¹ Mazan waawunuutinan an kaimanaiman wanyukunuu ii kiwiitapa zii, aonaa kandii nii Tominkaru pataka'utan waunao.

† 11:25 *Tominkaru sha'apatan pa'ina'o pasha'apata'azooniaz pidannao ati*: uruu dakota-ka'o Pa'ina'o Covenant. Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii, 'covenant' waranu'u.

³² Mazan Naobanai Tominkaru pataka'utan dono waunao, ukakinaotan waunao wuru'u, aonaa kizi wakaboota-kao pataka'utin-kizai iti pidannao tuma mamishida-kainaouz Tominkaru.

³³ Uruu idi õmin-mishidannao, ubaokopatinan dono, uaroopa'anan wuru'u wanyukunui dau'u, unyukunuitapa'anan Naobanai Jesus mawakan, uzaudapaaka zii uaroopa kizi baokopa umin-mishidannao tuma.

³⁴ Aizii na'ia'oram unao zamazin an, unika'aka uwanyukunuu udapu ii zii. Uruu aonaa kizi Tominkaru pataka'utan unao ubaokopatinan dono.

Aizii upishaaniaz ba'oran aimakaan kida dau'an, õsakitapadan niizu õkaawan dono.

12

Kaimana'o Doronaa taanii waka'iita-kinaa wakaudin

¹ Aizii õmin-mishidannao, õparada'azon tawuru dau'ana'a Kaimana'o Doronaa taanii kidaz, waka'iita-kinaa nii washa'apatan kaudin-kizai Tominkaru ati. Õaipan uaitapan aimakaan mishi'o udau'an.

² Unao, uaitapanii na'apam da'i umashaapauzon aonaan pu'u zii umishidan Tominkaru. Unao pozawatapa-kida-kariwai da'i, utominkarunitapan ida'an toma-kariwai tominkarunao, aona'oraz ikakupan.

³ Ukau'an, õaipan uaitapan aonaa na'ia'oram pidan Tominkaru Doronaa kazowautapanii ka'iitan

padakoopan Jesus, na'iki aonaa na'ia'oram pidan ka'iitan pakian “Jesus uruu Naobanai,” soo Kaimana'o Doronaa* kazowautapan ida'an uruu.

⁴ Kaina'a pabi'inaaka Kaimana'o Doronaa taanii pidan ka'iita-kinaa pasha'apatan kaudin-kizai, mazan uruu Kaimana'o Doronaa wuru'u taa'oraz ipai idyaun.

⁵ Kaina'a pabi'inaaka kida na'apam pidannao kaudinan, mazan bauda'apa'o Naobanai Tominkaru ati'o wuru'u kaudin-karuz.

⁶ Na'iki ipai waunao pabi'inaaka kida washa'apatan kaudin-kizai, mazan uruu bauda'apa'oraz Tominkaru kaudina'oraz wa'ida'an na'iki ukaminka'utan waunao ipai aimaakan washa'apatanii ida'a.

⁷ Aizii Kaimana'o Doronaa taanuzu ma'ozakakinai wa'ati, waka'iita-kinaa ni'o washa'apatan kaudin-kizai, uruu turuu kizi wakaminka'utan wamin-mishidannao.

⁸ Bauda'apa pidan ati, Kaimana'o Doronaa taa uka'iita-kinaa nii pataan kaimana'o kakinaorii aitapaaba-karu ida'an. Ba'oran ati, utaa uaitapakinaa nii dadara'o kuwai Tominkaru di'iki'o.

⁹ Ba'oran ati, Kaimana'o Doronaa taa umanawunu'o mishida-karu. Na'iki ba'oran pidan ati, uruu Kaimana'o Doronaa koshan taa'o uka'iita-kinaa nii pakakudan karinainao pidannao.

¹⁰ Ba'oran ati, Kaimana'o Doronaa taa uka'iita-kinaa nii pasha'apatan umanawunu'o aimaakan kida. Na'iki ba'oran pidan ati, utaa uka'iita-kinaa nii pakowaadan kuwai Tominkaru di'iki'o. Na'iki

* **12:3** *Kaimana'o Doronaa*: uruu Tominkaru Doronaa kapam.

ba'oran ati, utaa uaitapa-kinaa nii wuru'u kuwaiz Tominkaru Doronaa di'iki'o oo ba'oran doronai di'iki'o karikaonan. Upu'u ba'oran ati, Kaimana'o Doronaa taa uka'iita-kinaa nii paparadan pana'a'o parada-karu ida'an, aona'oraz kanom aitapan. Na'iki ba'oran ati, Kaimana'o Doronaa taa uka'iita-kinaa nii pakowaadan na'apa'oram wuru'u kii-karu pana'a'oraz parada-karu ida'an.

¹¹ Mazan uruu bauda'apa Kaimana'o Doronaa wuru'u sha'apata'oraz ipai di'oraz aimaakan kida; paaipan kawana'ati utaan pidannao ati ika'iita-kinaa nii pasha'apatan kaudin-kizai Tominkaru ati.

Bauda'apa'o nanai mazan iriba'o usha'apauzin kida

¹² Waunao bauda'apa'o wananaa, utomakao pu'u padamata pabi'inaaka'o wananaa sha'apauzin idi kida. Na'apa'o kapam Christ bauda'apa'o unanaa, na'iki waunao wuru'u unanaa sha'apauzin kidaz.

¹³ Pabi'i kida waunao Jewnao, na'iki baokoinao Gentilenao. Pabi'i kida waunao poitoruinao, na'iki ba'orainao aonaa poitoruinao mani. Mazan ipai waunao chikaawunuu-kariwai bauda'apa'o nanai di'iti, uruu bauda'apa'oraz Kaimana'o Doronaa ida'an, na'iki ipai waunao ati taa-kao wuru'u Kaimana'o Doronaa wanyukunuu iti.

¹⁴ Wururu' pidan nanaa iriba'o usha'apauzin.

¹⁵ Aizii dii mani kidibai kian an, “Ōgaru aonaa ka'ui mani, aonaa ōzaamatanpan nanai ida'ati.” Ukian pu'u padamata na'apa, mazan upu'u aonaa na'apam umazaamatanpakan nanai ida'ati.

16 Na'iki tainii kian an mani, “Ōgaru aonaa awunui mani, aonaa ōzaamatinpan nanai ida'ati.” Ukian pu'u padamata na'apa, mazan upu'u aonaa na'apam umazaamatinapakan nanai ida'ati.

17 Aizii ipai mani pidan nanaa, soo pidan awun karikaonan, aonaa na'apam uabatan aimaakan. Na'iki ipai mani pidan nanaa, soo pidan tain karikaonan, aonaa na'apam udamaan aimaakan.

18 Mazan wananaa kaina'a iriba usha'apauzin kida, na'iki Tominkaru muudan ipai wuru'u wananaa sha'apauzin kidaz paaiapa-kizi ida'a pa'an.

19 Pidan nanaa sha'apauzin bauda'apan an mani karikaonan, aonaa mani pidan nanaa nii.

20 Pidan nanaa kaina'a iriba usha'apauzin kida, mazan pidan nanaa bauda'apa.

21 Ukau'an, waawun, aonaa turuu ukian waka'u ati, “Aonaa ōaipan pugaru!” Na'iki wazowau, aonaa turuu ukian wakidiba ati, “Aonaa ōaipan pugaru!”

22 Mishi'oraiman, tuukii pa'an waaipan wananaa sha'apauzin kida kapati'oraz kawan ĩtukapa-kaos.

23 Na'iki wananaa sha'apauzin kida wataapaniaz awutapa'o nii ĩmanawunun, ĩnao mishi'oraiman wataapanii kaimana'o ida'an manawun. Na'iki wuru'u wananaa sha'apauzin kidaz aona'oraz waaipan utukapa-kaos, kaiman wakakamichantan,

24 mazan ba'oran wananaa sha'apauzin kida, aonaa wataapan na'apa wataapan kawan wananaa sha'apauzin kida awutapa'oraz ĩmanawunun. Tominkaru baokopatan ipai

wananaa sha'apauzin kida, uruu wananaa sha'apauzin kida aona'oraz ãmanawunun, ãnao pa'an kaimana'o ida'ana'oraz manawun wataapan.

²⁵ Ukau'an, na'apa'o ida'an kizi aonaa buutaaka-karu nii wananaa ida'a, mazan ipai kizi pana'a kida'oraz wananaa sha'apauzin kida patumaaka ãtaapaakan.

²⁶ Bauda'apa'o wananaa sha'apauzin kaziwan an, ipai ba'oran wananaa sha'apauzin kida kaziwan kapam. Na'iki bauda'apa'o wananaa sha'apauzin konaukii-kida-kao an, ipai ba'oran wananaa sha'apauzin kida konaukian utuma.

²⁷ Aizii ipai unao Christ nanaa wuru'u, na'iki unanaa sha'apauzin kida wuru'u ipai unao.

²⁸ Na'iki Tominkaru choochin ida'a, wuru'u upidanannaouz: kiwiitapa uzaamata pidannao apostlenao nii, udauna'an prophetnao nii, udauna'an tiichaanao nii. Udauna'an pidannao sha'apatainao nii umanawun kida'o aimaakan. Ba'orainao pidannao kakudapauzonao nii karinainao pidannao; ba'orainao pidannao kaminka'uupauzonao; ba'orainao kazowautapainao nii pamin-mishidannao; ba'orainao pidannao ka'iita'o nii paparadan pana'a'o parada-karu ida'an aona'oraz pidan aitapan.

²⁹ Ukau'an aonaa ipai'o mani pidan zaamata-kao apostlenao nii, oo prophetnao nii, oo tiichaanao nii. Aonaa ipai mani pidan ka'iitan pasha'apatan umanawun kida'o aimaakan.

³⁰ Aonaa ipai mani pidan ka'iitan pakakudan karinainao pidannao. Aonaa ipai mani pidan

ka'iitan paparadan pana'a'o parada-karu ida'an aona'oraz pidan aitapan. Aona ipai mani pidan ka'iitan pakowaadan na'apa'oram wuru'u kii-karu pana'a'oraz parada-karu ida'an.

³¹ Ukau'an utaa unyukunuu di'oraz kaiman kida'o aimaakan dau'ati, uma'ozakada-kinaa nii umin-mishidannao.

Mazan aizii otukapa-kidan nii aimaakan unao ati powa'a'o zii pa'an umanawunun ipai ba'oran kida ai.

13

Kamarainpan-karu

¹ Oaitapan pu'u mani oparadan ipai sha'apa'oram kaduz pidannao paradan ida'an, na'iki angelnao paradan ida'an, mazan aonaan an kamarainpan-karu nii o'ida'a, oparadan ikoda'o nii tinin dara-daraapa-kao kawanu'o karikaonan.

² Na'iki oka'iitan pu'u mani okakuwaapan Tominkaru di'iki'o kuwai dau'u, na'iki oaitapan pu'u mani ipai dadara kida'o kuwai Tominkaru di'iki'o, na'iki oaitapan pu'u mani mishi'o kuwai kida Tominkaru di'iki'o aona'oraz pidan aitapan, na'iki mishida-karu kaina'an pu'u mani o'ida'a, oka'iita-kinaa nii ozikadan midukuo kida, mazan aonaan an kamarainpan-karu nii o'ida'a, madiwautapa-ka'o karikaonan wuru'u ogaruz.

³ Otaan pu'u mani ipai osha'apauz pataka'utinainao ati, na'iki okashaapan pu'u mani okawaoda-kao okakupan pu'u, mazan aonaan an kamarainpan-karu nii o'ida'a, madiwautapa-ka'o wuru'u osha'apatanuz na'apa kida'oraz aimaakan.

⁴ Pidan kamarainpanu'o, utuuda panyukunuu pato'oran ai pairibanna'o ati, na'iki uruu kamunanba'o; aonaa ukishauzin, aonaa u'atadinpan, aonaa utaapinpan umanawunu'o nii pasha'apatanii ida'an.

⁵ Pidan kamarainpanu'o, aonaa umaniinawii-ikatinan pairibanna'o ati. Aonaa udi'tapan pasha'apatan aimaakan soo pa'ati karikaonan. Aonaa uto'ora'akauzon kadiman. Aonaa unyukunuitapan aimaakan dikauda'o sha'apata-ka'o pa'ati.

⁶ Pidan kamarainpanu'o, aonaa ukonaukii-kidan aimaakan oia'o sha'apata-ka'o, mazan ukonaukii-kida pa'an aimaakan mishi'o na'iki sakitapa'o usha'apata-ka'o.

⁷ Pidan kamarainpanu'o, aonaa ukashadinan pabaiatinan pu'u. Na'iki karikaonan umishidapan pairiban sha'apatan kaimana'o aimaakan. Na'iki uaitapa pairiban sha'apatan nii aimaakan kaimana'o. Na'iki aonaa na'apainim ukashadinan aimaakan dikauda'o sha'apan pu'u pa'ati.

⁸ Kamarainpan-karu, aonaa na'apainim ukatokonon. Mazan wuru'u taa-kariwaiz pidan ka'iita-kinaa nii pakowaadapan Tominkaru di'iki'o kuwai, na'iki wuru'u taa-kariwaiz pidan ka'iita-kinaa nii paparadan parada-karu ida'an aona'oraz pidan aitapan, na'iki wuru'u taa-kariwaiz pidan aitapa-kinaa nii, ipai'o nii ikatokon-tinan.

⁹ Wuru'u aitapa-karu taa-kariwaiz wa'ati, na'iki waka'iitanuz wakowaadan Tominkaru kuwaa, masakauda'u'o karikaonan, aonaa ipai'o mani wuru'u.

¹⁰ Mazan diina'iti'i, aitapa-karu taa-ka'o dono'o naa wa'ati, waaitapa-kinaa nii ipai aimaakan, wuru'u masakauda'u sodi'oraz waaitapan, aona'o ni'i naa powa'a uaiapa-ka'o.

¹¹ Ōkoraidaonaan dono zii da'i, ōparadan na'iki ōdi'itinpan koraidaonaa di'itinpan kawan. Mazan aizii wuru'u ōdyaupainiz naa, aona'a naa powa'a ōdi'itinpan na'iki ōparadan koraidaonaa kawan.

¹² Kai waaitapanuz Tominkaru dau'u, na'apa'o watukapan kawan wadikin ishazaba wanamari ida'a wuru'u, mazan diina'iti'i watukapan nii Tominkaru pa'an. Aimaakan ōaitapanii kai masakauda'u sodi'o karikaonan. Mazan diina'iti'i ōaitapan nii ipai aimaakan kaimanaiman, Tominkaru aitapan kawan ōgaru kaimanaiman.

¹³ Aizii di'i kaina'a idikinauda'u aimaakan karikaonanu'o nii ina'an: mishida-karu, na'iki waaitapanuz mishi'o nii Tominkaru sha'apatan kaimana'o aimaakan wa'ati, na'iki kamarainpan-karu. Mazan umanawunu'oraz manawun, uruu wuru'u kamarainpan-karuz.

14

Kadaktin-karu Kaimana'o Doronaa taanii kida dau'u

¹ Ukau'an utaa unyukunuu tuukii manawun kamarainpan-karu dau'ati. Na'iki tuukii kapam utaa unyukunuu wuru dau'ati'i Kaimana'o Doronaa taaniaz pidan ka'iita-kinaa pasha'apatan kaudin-kizai. Tuukii manawun utaa unyukunuu wuru dau'ati'i, uka'iita-kinaa nii ukowaadan Tominkaru di'iki'o kuwai.

2 Usha'apanum kau'an pidan parada'oraz pana'a'o parada-karu ida'an, aona'oraz kanom aitapan, Tominkaru ati'o wuru'u uparadanuz, aonaa pidannao ati'o mani, usha'apanum kau'an aonaa na'ia'oram pidan aitapan na'apa'oram ukian. Kaimana'o Doronaa ma'ozakan ida'an ukowaadan aimaakan mishi kida'o, mazan aona'o nii kanom aitapan.

3 Mazan pidan kowaadapa'oraz Tominkaru di'iki'o kuwai pidannao aitapanii parada-karu ida'an, ukaminka'utan pa'an pamin-mishidannao, uma'ozakadan ñnyukunuu, na'iki ukonaukiitan Ìdyaun Ìbaiatinan bii'i.

4 Ukau'an pidan parada'oraz pana'a'o parada-karu ida'an, aona'oraz kanom aitapan, soo pa'ida'a karikaonan uma'ozakadinan. Mazan pidan kowaadapa'oraz Tominkaru di'iki'o kuwai, pidannao aitapanii parada-karu ida'an, uma'ozakadan pa'an na'iki ukaminka'utan baokopa pamin-mishidannao.

5 Õnaudapa mani ipai unao paradan pana'a'o parada-karu ida'an, aona'oraz kanom aitapan. Mazan tuukii pa'an õaipan unao kowaadan Tominkaru di'iki'o kuwai pidannao aitapanii parada-karu ida'an. Usha'apanum kau'an pidan kowaadapa'oraz Tominkaru di'iki'o kuwai, powa'a umanawunun pidan parada'oraz ai pana'a'o parada-karu ida'an, aona'oraz kanom aitapan. Soo mishi pidan kaina'an an kowaada'o nii na'apa'oram wuru'u kii-karuz, uruu na'apa'o ida'an mishidapainao ma'ozakada-kao nii.

6 Õmin-mishidannao, aizii dii mani õkaawan u'ida'ati, õparadan u'ati pana'a'o parada-karu

ida'an, aona'oraz kanom aitapan, na'apam nii dii òkaminka'utan na'iki òma'ozakadan unao? Mazan aizii dii mani òkaawan u'ida'ati òna'akan kuwai Tominkaru aitapa-kidani ò'ati, oo òtominapa-kidan unao Tominkaru paradan dau'u, mishi na'apa'o ida'an òkaminka'utan nii na'iki òma'ozakadan nii pa'an unao.

⁷ Aushaa udi'itapa mooko kuwudii oo shamoro,* aona'o nii pidannao aitapan sha'apa'oram uaran wuru'u tau-kariwaiz, soo utau-kao an kaimanaiman.

⁸ Na'iki kuwudii poota-kao an, aonaan an uaran kainaaban, aona'o nii na'apam soldyaanao minziwan mizaataaka-karu dau'ati.

⁹ Ukau'an na'apa'o nii pukakuwaapan an pana'a'o parada-karu ida'an. Aona'o nii pidannao aitapan kanom dau'a'o wuru'u pukakuwaapanuz. Ukau'an pukakuwaapan amazada ati'o karikaonan.

¹⁰ Kaina'a iriba pana'a kida'o parada-karu da'a'a imi'i baara'a, na'iki ipai wuru'u parada-karu kidaz, kaina'a pidannao aitapa'o paparadanuz.

¹¹ Mazan òmaaitapakan an pidan paradan, tawarai wuru'u ògaruz u'ati, na'iki uruu tawarai kapam ò'ati.

¹² Unao, uaipan idi tuukii manawun wuru'u Kaimana'o Doronaa taanii kidaz pidan ka'iita-kinaaz pasha'apatan kaudin-kizai, ukau'an utaa unyukunuu powa'a zii wuru kida dau'ati'i, uma'ozakada-kinna ni'oraz umin-mishidannao.

¹³ Ukau'an pidan parada'oraz pana'a'o

* **14:7** *shamoro*: Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinnao di'ii.

parada-karu ida'an, aona'oraz kanom aitapan, marii upishaan Tominkaru paaitapa-kinaa nii pakowaadan na'apa'oram wuru'u pakianuz.

14 Ōtoriiinpan an pana'a'o parada-karu ida'an aona'oraz kanom aitapan, mishi ōdoronaa ida'ana'o karikaonan ōtoriiinapanuz, mazan aonaa ōaitapan na'apa'oram wuru'u ōkian.

15 Ukau'an, na'apam dii ōsha'apatinan? Ōtoriiinpan nii pana'a'o parada-karu ida'an aona'oraz kanom aitapan, na'iki ōtoriiinpan nii ōaitapanii parada-karu ida'an kapam. Ōkunuitan nii pana'a'o parada-karu ida'an, aona'oraz kanom aitapan, na'iki ōkunuitan nii ōaitapanii parada-karu ida'an kapam.

16 Pukonaukii-kidan an Tominkaru putoriiinpan ida'an pana'a'o parada-karu ida'an, aona'oraz kanom aitapan, aonaa na'apam pidannao kian “na'apa mishizi,” wuru'u dau'ati'i putoriiinapanuz, ĩmaaitapakan idi na'apa'oram pukian.

17 Pukonaukii-kidan pu'u padamata Tominkaru kaimana'o putoriiinpan ida'an, mazan aonaa putoriiinapanuz ma'ozakadauan wuru'u pidannao abatapainaoz putoriiinpan.

18 “Kaiman,” ōkian Tominkaru ati, ōaitapan idi ōparadan powa'a zii unao ai pana'a'o parada-karu ida'an, aona'oraz kanom aitapan.

19 Mazan mishidapainao baokopatinpan dono pachoochin ii, kaiman zii pa'an ō'ati ōparadan an baka'iauda'u sodi parada-karu pidannao aitapanii ida'an, ōtominapa-kida-kinaa nii ōmin-mishidannao, ōparadan ai dobata'a naa manawun

parada-karu ida'an aona'oraz pidan aitapan.

20 Õmin-mishidannao, aonaa udi'itinpa'ana'a koraiziannao di'itinpan kawan. Na'iki na'apa kizi pa'an unao pa'ishizoinao kawan, aona'oraz ãaitapan oia'o. Mazan udi'itinapa kizi pidan dyaupai'o di'itinpan kawan.

21 Kaina'a usaadinpan Tominkaru kaaritan ida'a, ukian,

“Õparadan nii õpidanannao ati

ba'oran kaduz parada-karu kida ida'an,
na'iki õparadan nii ã'ati

ba'oran kaduz pidannao paradan ida'an.
Mazan una'apan pu'u,

aona'o nii ãmishidan õgaru.”†

Naobanai kian.

22 Ukau'an, utukapa aizii, wuru'u pidan paradanz pana'a'o parada-karu ida'an aona'oraz kanom aitapan, tukapa-kida'o nii Tominkaru ma'ozakan pidannao ati aona'oraz ãmishidan Christ. Aonaa mishidainao Christ ati'o mani wuru'u parada-karuz pana'a'o parada-karu ida'an. Mazan Tominkaru di'iki'o kuwai kowaadapa-kaoaz, mishidainao ati'o pa'an, aonaa pidannao mamishida-kainao ati'o mani.

23 Aizii dii mani, ipai unao mishidapainao baokopatinan uchoochiipan dono, na'iki wuru'u pidannao aitapainaoz paparadan pana'a'o parada-karu ida'an aona'oraz kanom aitapan, ãparadan naa, na'iki kaina'a pabi'i mishidainao kaawan aona'oraz ãaitapan pana'a'oraz parada-karu, oo pidannao mamishida-kainao kaawan unao choochiipan ida'ati. Aizii ãabatan idi

† 14:21 Isaiah 28:11

unao paradan na'apa'o parada-karu ida'an, "Madoronaa-ziiwa wunaou'u," ikian nii unao dau'an.

²⁴ Mazan ipai unao ukowaadapan an Tominkaru di'iki'o kuwai, wuru'u pidannao mamishida-kainaouz na'iki wuru'u mishidainao, aona'oraz itaitapan pana'a'o parada-karu, aizii itabatan idi na'iki itaitapan idi unao kuwaa, inyukunuu pishaata-kao nii pa'oian kida dau'an. Wuru'u kuwai itabataniaz tukapa-kidan nii na'apa'oram ikaduz.

²⁵ Na'iki aimaakan kida idizapaniaz panyukunuu ii, ipai'o nii uaitapa-kida-kao. Uruu idi ikodoru'ukan nii na'iki itoriinpan nii Tominkaru ati, ikian nii, "Mishi'o, kaina'a Tominkaru da'a'a unao tuma!"

*Sha'apatin-karu sakitapa
baokopatin-karu dono choochi ii*

²⁶ Kaikapa'o ati'o kaiwuru'u okianuz omin-mishidannao: Aizii ubaokopatinan dono uchoochin ii, marii ukaiwaan wuru'u Kaimana'o Doronaa taaniaz uka'iita-kinaa nii usha'apatan kaudin-kizai. Kaina'a'o nii pidannao kunuita'o nii, ba'orainao tominapa-kidan unao, ba'orainao kowaadapan kuwai Tominkaru aitapa-kidaniaz itati, ba'orainao paradan pana'a'o parada-karu ida'an aona'oraz kanom aitapan, na'iki ba'orainao, marii ikowaadan na'apa'oram wuru'u ikianuz. Marii ipai aimaakan sha'apata-kariwaiz, ma'ozakada'o nii ipai mishidapainao.

²⁷ Aizii pidannao parada'azo'o pana'a'o parada-karu ida'an, aona'oraz kanom aitapan, soo dya'utam oo idikinauda'u pidannao paradan

taapada-kao, aonaa powa'a zii mani wuru aia'a. Ìparadan dono, marii Ìparadan bauda'apa kida. Aizii ba'oran pidan, marii ukowaadan na'apa'oram wuru'u Ìkianuz.

²⁸ Mazan aonaan an pidan nii aitapa'o pakowaadan na'apa'oram wuru'u Ìkianuz, pidannao paradainauz pana'a'o parada-karu ida'an aona'oraz kanom aitapan, aonaa kizi Ìparadan. Marii Ìparadan pa'ida'a na'iki Tominkaru ati.

²⁹ Marii dya'utam oo idikinauda'u pidannao kowaadapan Tominkaru aitapa-kidaniaz kuwai, na'iki ba'orainao, marii Ìabatapan na'iki Ìdi'itapan wuru'u kuwai, mishi'o wuru'u kuwai Tominkaru di'iki'o oo aonaa.

³⁰ Mazan na'ia'oram an pidan abatapa'oraz na'ii, Tominkaru aitapa-kidan an aimaakan u'ati, marii wuru'u pidan kakuwaapatina'oraz mashaadan, turuu kizi pidan abatapa'oraz kowaadan Tominkaru aitapa-kidaniaz aimaakan u'ati.

³¹ Marii bauda'apa pidan paradan kiwiin, udauna'an ba'oran paradan udawu'ati. Na'apa ipai abatapainauz tominpan nii na'iki ma'ozakada-kao nii.

³² Pidannao kowaadapa'o Tominkaru di'iki'o kuwai, turua'o Ìzaudapan ba'oran ipaian paparadan, udauna'an uruu, turuu uparadan naa kapam.

³³ Usha'apanum kau'an Tominkaru, aonaa uaipan washa'apatan aimaakan na'apam karikaonan wabaokopatinan dono choochi ii, mazan uaipan ipai aimaakan sha'apata-kao

kaiman pa'an.

Ukau'an, marii kizi zunnao mashaa ĩdyaun ubaokopatinan dono uchoochin ii.

³⁴ Na'apa ipai Tominkaru pidanannao sha'apainpan kawan ĩbaokopatinan dono pachoochin di'ii kida, aonaa zunnao taapada-kaō ĩparadan. Jewnao kakinaorinaa kian kawana'ati, aonaa kizi ĩkazowautapan baokopatin-karu.

³⁵ ĩaitapa'azon an aimaakan dau'an, marii ĩpishaan paudaiarunao padapu ii. Usha'apanum kau'an kakiba'azonna'o wuru'u zun paradan baokopatin-karu dono.

³⁶ Unao Corinth sannao itiiman Tominkaru Paradan wa'atin soo unao di'iki'o na'iki unao ati'o karikaonan?

³⁷ Na'iki na'ia'oram pidan dakotina'o kowaadapa'o nii Tominkaru di'iki'o kuwai, oo Kaimana'o Doronaa taanii u'ati uka'iita-kināa nii pasha'apatan kaudin-kizai, marii uaitapan wuru'u ōsaadanii kidaz unao ati, Naobanai Jesus kakinaori wuru'u.

³⁸ Mazan aonaan an utaan panyukunuu ati wuru'u kakinaoriiz, marina'a uruu.

³⁹ Ukau'an ōmin-mishidannao, utaa unyukunuu tuukii ukowaadapan dau'ati Tominkaru di'iki'o kuwai. Mazan aonaa umashaata'ana'a umin-mishidannao paradan pana'a'o parada-karu ida'an aona'oraz kanom aitapan.

⁴⁰ Marii ipai aimaakan sha'apata-kaō kaimana'o ida'an na'iki sakitapa'o ida'an.

15

Kaimana'o kuwai Christ kadishitan daua'o

¹ Aizii òmin-mishidannao, ònyukunuu-kida'azon u'ati tawuru'u Kaimana'o Kuwai òkowaadauzoniaz u'ati. Uruu sha'atii umishidaniaz na'iki pakawanu'oraz umishidapan umanawunu'o ida'an.

² Uruu Kaimana'o Kuwai kazannaata'o unao, upakawanun an umishidapan òkowaadan kawan u'ati. Soo mani umamishidakan an, mazanu'o karikaonan wuru'u umishidapanuz.

³ Òdobata-kidan kuwai unao ati, uruu dobata-kida-kariwaiz ò'ati. Wuru'u kuwai umanawunu'o manawun: Christ mawakan dau'ana'oraz wa'oi'an dikiin ii, na'apa usaadinpan kawana'ati saada-kariwai Tominkaru Paradan ida'a:

⁴ Udida-kao, na'iki idikinauda'utan kamoo ida'a ukadishita-kida-kao kakupa-karu ida'ati, na'apa usaadinpan kawan saada-kariwai Tominkaru paradan ida'a.

⁵ Christ aidinan Peter ati, udauna'an 12 patominapa-kidaniinao ati.

⁶ Udauna'an, uaidinan uwazoota 500 baokopat-inpa'o mishidainao ati. Iriba ìnao kakupa zii kai, baokoinao mawaka'a naa.

⁷ Na'iki udauna'an uaidinan James ati kapam, na'iki udauna'an ipai apostlenao ati.

⁸ Udauna'an, dawu'itin zii uaidinan ò'ati kapam, ògaru na'apa'o koraidaonaa kawan shakata'oraz pakamoon ua'ii.*

⁹ Ògaru, awutapa'o òmanawunun ipai ba'oran apostlenao ai. Mishi, ògaru, aonaa kanom dikiin ii turuu òdakota-kao apostle nii, usha'apanum

* **15:8** *koraidaonaa kawan shakata'oraz pakamoon ua'ii oo “ko-raidaonaa kawan mashakata-ka'oraz kaiman.”*

kau'an õgaru pataka'uta'oraz da'i Tominkaru pi-danannao.

¹⁰ Mazan õapostle-tinan, soo Tominkaru kamunanun idi'o õ'ati, na'iki ukamunanunuz õ'ati, aonaa madiwautapa-ka'o mani. Usha'apanum kau'an powa'a zii udadaran õkaudinan ba'orainao apostlenao ai. Mishi aonaa õgaru mani wuru'u sha'apata'oraz aimaakan, mazan Tominkaru pa'an wuru'u kaudina'oraz õgaru ida'an pakamunanun ida'an.

¹¹ Ukau'an, aonaa usha'apan õ'ati, õgaru kakuwaapan oo ba'oran apostlenao kakuwaapan, ipai waunao, wakakuwaapan uruu bauta'apa'oraz kuwai dau'u, na'iki uru'u naa wuru'u unao mishidapaniaz.

Kadishita-kida-kao nii mawakainao

¹² Aizii waunao wakakuwaapan pu'u Christ kadishita-kida-kao dau'u mawaka-karu di'iki, na'apa dii mooko pabi'i unao kian mawakainao, aona'o nii ñkadishita-kida-kao?

¹³ Umishiin an mani aona'o nii mawakainao kadishita-kida-kao mawaka-karu di'iki, ukau'an Christ, aonaa ukadishita-kida-kao.

¹⁴ Na'iki aonaan an mani Christ kadishita-kida-kao mawaka-karu di'iki, ukau'an madiwautapa-ka'o wuru'u wakakuwaapatinanuz, na'iki unao mishidapanuz madiwautapa-ka'o kapam.

¹⁵ Na'iki waunao apostlenao, wamariidinan naa karikaonan Tominkaru dau'u, usha'apanum kau'an wakian idi Tominkaru kadishita-kida Christ mawaka-karu di'iki. Aizii umishiin an mani aona'o nii mawakainao kadishita-kida-kao mawaka-karu di'iki, ukau'an aona'o Tominkaru kadishita-kidan Christ.

16 Ukau'an umishiin an mani aona'o nii mawakainao kadishita-kida-ka-o, Christ aona'o ukadishita-kida-ka-o kapam.

17 Na'iki aonaan an mani Christ kadishita-kida-ka-o, ukau'an unao mishidapanuz Christ madiwautapa-ka'o karikaonan, na'iki aonaa zii unao oian kida so'ota-ka-o.

18 Na'iki aonaan an mani Christ kadishita-kida-ka-o, ukau'an pidannao mishidainaouz Christ mawakainaouznaa, aonaa ikazannaata-ka-o.

19 Aizii umishiin an mani aona'o nii wakadishita-kida-ka-o, ukau'an wuru'u wabaiatinanuz Christ dikin ii, madiwautapa-ka'o karikaonan. Na'iki waunao, turuu mani wakasha'ora-kida-ka-o ipai pidannao ai, wamishidan idi mariidin-karu'u naa karikaonan.

20 Mazan Christ, mishi'o ukadishita-kida-ka-o mawaka-karu di'iki. Uruu kiwiini'o ukadishitan pidannao mawakainao bii iki. Ukau'an, uruu ida'ana'o waaitapan mishi'o nii mawakainao kadishita-kida-ka-o mawaka-karu di'iki.

21 Pidannao mawakan bauda'apa'o pidan sha'apatan idi'o oia'o aimaakan, na'apa kapam pidannao mawakainao kadishitan nii ba'oran pidan sha'apatan idi kaimana'o aimaakan.

22 Ipai pidan mawakauzon, usha'apanum kau'an Adam kaduz inao. Na'apa'o nii kapam ipai mishidainaouz Christ kadishita-kida-ka-o.

23 Mazan Christ, uruu kiwiini'o ukadishitan. Aizii uwa'atin dono koshan, pidannao mishidainaouz uruu, ikadishitan nii pamawakakizi iki.

24 Uruu dauna'an amazada katokon-tinan nii, Christ katokontan nii ipai oia'o doronainao

naobanai-tinpainauz. Na'iki utaan nii padaru Tominkaru ati, wuru'u pakazowautapanuz.

²⁵ Usha'apanum kau'an Christ kazowautapan nii atii Tominkaru waranuita-kidan ipai utarubanao.

²⁶ Mawaka-karu, uruu ukaduzun naa tarubai Christ mainaabatan ni'o.

²⁷ Usha'apanum kau'an Tominkaru paradan kotua'o usaadauzo-kao kian, “Tominkaru kazowautapa-kida ipai aimaakan u'ati.”† Mazan aitapa-kao wuru'u parada-karuz “ipai aimaakan” kia'oraz, aonaa Tominkaru tuma'o ati'o mani wuru'u na'apa-karuz, mazan uruu pa'an kazowautapa-kida'oraz ipai aimaakan Christ ati.

²⁸ Aizii ipai'i naa aimaakan kida muudakao dono Christ kazowautapan nii, udauna'an uruu, Tominkaru Daniz, ukazowautapa-kidinan ni'i naa Tominkaru ati. Uruu taa'oraz ipai aimaakan kida Christ kazowautapan nii. Ukau'an Tominkaru, uru'o ni'i naa kazowautapa ipai aimaakan.

²⁹ Aizii umishiin an mani pidannao mawakainao, aona'o nii ikadishita-kida-kao kakupa-karu di'iti, kandii nii mooko pidannao chikaawunuinan mawakainao pidannao dikin ii? Kanom wuru'u itiwaniiaz pasha'apatan na'apa'o ida'an?

³⁰ Aizii waunao mani? Aonaan an mani umishiin wakadishita-kida-kao nii wamawakan dauna'an, kandii ni'o mooko wuru'u wabaiatan aimaakan kichana'iki-kia'o kida ipai kamoo?

³¹ Ōmin-mishidannao, ipai kamoo ōbaiatan

† 15:27 Psalm 8:6

aimaakan kichana'iki-kia'o manawun! Mishi'o kaiwuru'u õna'apanuz, na'apa wuru mishiin kawan õ'atadinapanuz unao dau'an, wabauda'apatinpan idi Christ Jesus waNaobanaa ida'ati.

³² Da'a'a, Ephesus ida'a, kaina'a pidannao õtarubanao. Tuukii ìkashadaakapan õtuma na'iki ìdakota pazowian õgaru. Na'apa ìkichana'iki-kian õ'ati baudokoru kawan. Ukau'an kandii ni'o mooko õbaiatan na'apa kida'o aimaakan umishiin an aona'o nii pidannao mawakainao kadishita-kida-kao? Umishiin an mawakainao aona'o nii ìkadishita-kida-kao, ukau'an kii-karu kawana'ati: “Wakonaukiitina'a naa ipai kamoo. Waaroopa'a naa na'iki watuzapa'a naa, usha'apanum kau'an waikana'an wamawakan ni'i naa na'iki aona'o nii powa'a wakadishita-kida-kao.”[‡]

³³ Aonaa umariida-kidina'ana'a pidannao ati kiainaouz aona'o nii mawakainao kadishita-kida-kao. Usha'apanum kau'an pukamina'utinpan dono pidannao idi, aona'oraz ìkaduz kida kaimanan, ìpataka'uan nii kaimana'oraz pukaduz.

³⁴ Usakitapada udi'itinpan, na'iki aona'a naa u'oipa'ana'a. Õkian na'apa õba'azoo-kida'azon unao, usha'apanum kau'an pabi'i unao, aonaa manawun uaitapan Tominkaru.

Nanai kadishita-kida-karu ni'oraz diina'itii

³⁵ Pidan pishaan nii, “Na'apam nii wuru'u pidannao mawakainao kadishita-kida-kao? Sha'apa'oram kaduzu'o nii ìnanana kida?”

³⁶ Pugaru madiwautapa-ka'o pidan. Kandii nii pupishaan kaikapa'o aimaakan? Aushaa,

[‡] 15:32 Isaiah 22:13

putukapa mooko, pupaowan dono uudai, aonaa usoda'akan sariapa, soo udida-ka'o an kiwiin.

³⁷ Na'iki aimakaan pupaowaniaz soo uudai karikaonan, panaadon poroom aka oo ba'oran kaduz paoribai uuda. Aonaa pupaowan paoribai udaru'ora'a naa.

³⁸ Mazan Tominkaru taan ukadunaa nii paaipan kawana'ati, na'iki ipai sha'apa'oram uudai ati utaa ikadunaa nii, ikaduz kida kawana'ati.

³⁹ Na'iki aimakaan kida kakupainauz, pana'a'o inanaa kida. Pidannao pana'a inanaa, uzainao pana'a inanaa, kotu'uz pana'a inanaa, na'iki kopau pana'a inanaa.

⁴⁰ Na'iki aokazi ii aka, kaina'a aimakaan kida, na'iki imi'i baara an, kaina'a kapam aimakaan kida; wuru'u aokazi ii aka'oraz aimakaan kida, pana'a'o ikonaunaman wuru'u imi'i baara ana'oraz aimakaan kida konaunaman ai.

⁴¹ Kamoo pana'a ukonaunaman, kauzu pana'a ukonaunaman, na'iki wizinao pana'a ikonaunaman; na'iki wizinao, upu'u zii pana'a kida ikonaunaman ba'oran wizinao ai kapam.

⁴² Ukau'an, na'apa'o nii wuru'u pidannao mawakainao kadishita-kida-ka'o dono kakupakaru di'iti. Pidan mawaka'o dida-ka'o dono, wuru'u unanaa toma-kariwaiz mawakauzo karikaonan, mazan ukadishita-kida-ka'o dono'o naa, aona'o ni'i naa powa'a umawakauzon.

⁴³ Pidan mawakan dono, unanaa dida-kariwaiz, aonaa ukonaunaman, na'iki kapati'o wuru'u unanaaz. Mazan ukadishita-kida-ka'o dono'o naa, konaunama'o nii na'iki ma'ozaka'o nii unanaa.

⁴⁴ Wur'u pidan nanaa dida-kariwaiz, uruu nanai imi'i baara ana'o kaduz, mawakauzo

karikaonan. Mazan ukadishita-kida-kaono naa, karikaonanu'o ni'i naa ukakupan, kakupa-karu Kaimana'o Doronaa taaniaz. Mishi kaina'a nanai mawakauzo karikaonan, na'iki kaina'a nanai Kaimana'o Doronaa taaniaz kakupa-karu u'ati.

⁴⁵ Na'apa saadauzo-kariwai Tominkaru paradan kian, “Kiwiitapa'oraz Adam, utomakao kakupa'o pidan nii”; mazan dawu'itiini'oraz Adam, uruu Christ. Na'iki Christ, uruu Doronai taa'oraz karikaonanu'o kakupa-karu pa'an.

⁴⁶ Ukau'an wuru'u nanaiz Kaimana'o Doronaa taaniaz kakupa-karu u'ati, aonaa uruu mani wuru'u kiwiini'oraz. Mazan wuru' pa'ana'a nanai imi'i baara ana'oraz kaduz, uruu kiwiini'oraz pa'an. Dawu'itin zii pa'an wuru'u nanai Kaimana'o Doronaa taaniaz kakupa-karu u'ati.

⁴⁷ Kiwiitapa'oraz Adam, imi'i idi'o utomakao, mazan dawu'itiini'oraz Adam, uruu aokazi iki'o uwa'atin pa'an.

⁴⁸ Ipai pidannao imi'i baara ainaouz, na'apa'o ñanaa wuru'u pidan kawan, toma-kariwaiz imi'i idi. Mazan pidannao makoinao ni'oraz aokazi iti, na'apa'o nii ñanaa wuru'u pidan kawan aokazi iki'oraz uwa'atin.

⁴⁹ Wananaa toma-kaono kawan wuru'u pidan nanaa kaduz kawan imi'i idi, diina'iti'i na'apa'o nii wananaa wuru'u pidan nanaa kaduz kaawan aokazi iki'oraz.

⁵⁰ Ōmin-mishidannao, kaikapa'o ati'o kaiwuru'u ōkianuz: Wururu'u wananaa, imi'i baara ana'oraz kaduz karikaonan, aonaa turuu umashaapan Tominkaru naobanai-tinapa-kizi ii; na'iki

wananaa mawakauzoz, aonaa turuu ukakupan karikaonanu'o nii.

⁵¹⁻⁵² Aushaa uabata, òkowaadan aimaakan aona'oraz uaitapauzo-kaos: aonaa ipai'o nii mani wamawakan, mazan dawu'itiini'o kuwudii§ poota-kaos dono, ipai'o nii wapana'adina'akan kadiman aka, pidan samuruuankan kawan paawun. Aizii wuru dono'o kuwudii poota-kaos, pidannao mishidainao Christ mawakainauzoo, ìkadishitan nii, aona'o ni'i naa ìmawakauzon powa'a. Na'iki ipai waunao kakupainao, wapana'adina'akan nii kapam.

⁵³ Wuru'u wananaa mawakauzoz pana'ada-kaos nii nanai kida di'iti, aona'o ni'oraz umawakauzon.

⁵⁴ Ukau'an wananaa mawakauzoz pana'ada-kaos dono'o naa nanai kida di'iti karikaonanu'o ni'oraz ukakupan pa'an, uruu Tominkaru paradan kotua'oraz usaadauzo-kaos mishiinan ni'i naa:

“Mawaka-karu mainaabata-kaos'a naaz kaiman-daun!”*

⁵⁵ “Mawaka-karu, na'ii dii puka'iitanuz puzowian pidan?

Mawaka-karu, na'ii dii puma'ozakan pukaziwaa-kinaa nii pidan?”†

⁵⁶ Mawaka-karu ikodan pama'ozakan pakaziwaa-kinaa nii pidannao, ì'oian ida'ana'o, na'iki oia'o ikodan pama'ozakan wadikintapan ida'an kakin-aorii, Moses ati'oraz utaa-kaos.

⁵⁷ Mazan “kaiman manawun,” wakian Tominkaru ati, uruu taa'oraz wa'ati turuu-kinaa nii wadikin-

§ 15:51-52 *kuwudii*: Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii. * 15:54 Isaiah 25:8 † 15:55 Hosea 13:14

tan oia'o na'iki mawaka-karu, waNaobanaa Jesus Christ sha'apatanii ida'an.

⁵⁸ Ukau'an õmin-mishidannao, õmarainapaniinao, ma'ozaka ukadishitapa umishidapan ida'a, na'iki aonaa utapada'ana'a aimaakan zikadan unao umishidapanii ai. Karikaonan usha'apaapa ukaudin-kizi Naobanai Jesus ati, usha'apanum kau'an uaitapa wuru'u ukaudinanz Naobanai ati, aonaa madiwautapa-ka'o mani wuru'u.

16

Puraata zaamata-kao mishidainao ati

¹ Aizii õparadan nii tawuru'u puraata zaamata'azoo-kaoaz dau'an, Jerusalem ia'oraz Tominkaru pidannao ati, pataka'utinainaouz, ikaminka'uta-kinao nii. Usha'apata pa'i õdyuudan kawan Galatia ia'o mishidapainao sha'apatani.

² Ipai Sunday kawana'ati, ipai unao, ubuuta pa'i puraata sodi wuru'u di'iki'i puraata uikodaniaz, na'iki utaapa'a naazu. Aonaa uzaudapa'ana'a atii õkaawan zii, uruu zii utiwaan uzaamatan puraata ipai baukapa aka.

³ Aizii õkaawan dono, õsaadan nii kaarita wuru'u pidannao dau'an, unao zaamataniinaouz na'aka'o nii puraata Jerusalem iti, unao di'iki'oraz, na'iki õdyuudan nii idyaun.

⁴ Aizii õdi'itinpan an kaimana'o nii zii õmakon an kapam, ukau'an õmako'okan ni'i naa baokopa ituma.

Paul morowauta'azon

⁵ Õwa'atin nii õmorowautaan unao ida'an, õmakon dauna'an Macedonia ii aka.

6 Panaadon òna'a'akan nii unao tuma na'apauda'um sondii karikaonan, oo panaadon òna'ian nii unao tuma atii amazada wadidin ipain di'iti. Udauna'an turuu ukaminka'utan ògaru, òdobatapa'azon dono'o naa wuru'u amazada di'iti na'iti'oram nii òmakan na'iki'o dauna'an.

7 Aonaa òmorowauta'azon u'ida'ati òdobatapan tuma karikaonan. Tomunu'iki'o òaipan òna'a'akan unao tuma, Naobanai Tominkaru taapadan an una'apan.

8 Òna'an nii da'a'a Ephesus ida'a atii Pentecost* taapauzo-kaoo kamoan di'iti.

9 Usha'apanum kau'an, kaina'a iriba pidanao da'a'a abata'azo'o Kaimana'o Kuwai, na'iki kaimana'o nii manawun òna'an an zii òkakuwaapan i'ati, ukaina'an pu'u padamata iriba pidanao aona'o manawun ònyukunuu-atin ògaru òkowaadapan idi Kaimana'o Kuwai, na'iki tuukii i'ito'oran ò'ati.

10 Aizii Timothy kaawan an unao ida'ati, kaiman pa'i udapaapa uruu. Uruu kaudina'o Naobanai Jesus ati na'apa ògaru kawan.

11 Aonaa kizi na'ia'oram pidan kashadan uruu, mazan ukaminka'uta pa'an uruu, udobata kizi kaiman, ukaawa kizi ò'ida'ati. Òzaudapan ukaawan wuru'u, ba'orainao mishidainao tuma.

12 Aizii, wamin-mishidan Apollos dau'an. Tuukii òpishaan umakon unao di'iti, wuru'u ba'oran mishidainao tuma. Mazan aonaa unyukunuu na'apazan pamorowautapan dau'u kai unao di'iti. Mazan na'apainim dono uikodan amazada pamorowauta-kinaa nii, uruu na'apaini'o nii umakon umorowautan.

* **16:8 Pentecost:** umanawunu'o kamoo Jewnao ati.

Paul katokontan paparan

13 Karikaonan uzaudinapa, na'iki ma'ozaka ukadishitapa umishidapan ida'a; ma'ozaka utaapin unyukunuu ii, na'iki aonaa utaria'a naa.

14 Usha'apata ipai aimaakan unyukunuu kama-rainpanun ida'an.

15 Uaitapanii sha'atii Stephanas na'iki uiribannao dau'an mashaapainaoz udapu'u. Inao kiwiniinao imishidan wakuwaa Jesus daua'o wiizai baara Achaia ii, na'iki tuukii itaainan pakaminka'utan ida'an Tominkaru pidanannao. Omin-mishidannao, opishaan unao,

16 uizo'ati kizi pidannao na'apainao ikazowautapan, na'iki pidan na'apa'o ukaudinan na'iki ukazowautapan inao kawan.

17 Tuukii okonaukian Stephanas, Fortunatus, na'iki Achaicus kaawan dau'an o'ida'ati; unao aonaan pu'u padamata o'ai, mazan kaina'a inao otuma.

18 Na'iki ikonaukiida onyukunuu, na'apa ikonaukiidan kawan unao nyukunuu. Utukapa-kida pa'i na'apam unaubaapan, na'iki unyukunuu-atin pidannao inao kaduz.

19 Mishidapainao mashaapainaoz da'a'a Asia Baara an, idyuudan paparan kida unao ati; Aquila na'iki udaiaro Priscilla dyuudan kapam paparan unao ati, na'iki mishidainao choochi-ipauzonaouz idapu ii, idyuudan kapam paparan ibauda'apatinpan idi unao tuma Naobanai Jesus ida'an.

20 Ipai mishidainao mashaapainaoz da'a'a dyuudan paparan unao ati. Konaukii unaubaa

umin-mishidannao ubaokopatinan dono.†

21 Aizii di'i õparadan sodi õgaru Paul saadanii õka'u ida'an, õnaubaa-kinaa nii unao.‡

22 Na'ia'oram pidan aonaa umarainpan Naobanai Jesus, marii upataka'uta-kaõ. Kai'i naa puwa'ati, waNaobanaa!

23 Marii Naobanai Jesus kamunanun unao ati.

24 Õmarainapa ipai unao wabauda'apatinpan idi Christ Jesus ida'an. Amen

† **16:20** Paul dono'o mishidainao baokopatinan dono, itukapa-kidan panaubaan oo pakonaukii-kidan pamin-mishidannao pakissitan ida'an idyaun pakaõzoo ati oo pataawu ati oo panaadon paka'u ati. ‡ **16:21** Kaina'a'o da'i Paul minka'u saadapauzo kaarita u'ati. Uruu saadanii wuru'u kaaritam Paul ati. Mazan verse 21 ida'a, paaipan ati'o pa'an, Paul saadan paka'u ida'an Corinth sannao aitapa kizi mishi'o ukaaritan wuru'u.

Kaimana'o Tominkaru Paradan New Testament in Wapishana (GY:wap:Wapishana)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wapishana

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Wapishana

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30
